

Musikkens betydning i hjemmet

En undersøgelse af to familiers brug af musik.

Kandidatspeciale Musik
Camilla Flindt-Jacobsen
Vejledt af Mads Walther-Hansen

AALBORG UNIVERSITY
DENMARK

Musikkens betydning i hjemmet

En undersøgelse af to familiers brug af musik.

1. Afgrænsning	3
1.1 Problemformulering	6
1.2 Specialets opbygning	6
2. Kontekstualisering	8
2.1 Hvad er en familie	8
2.2 Identitet og musik	10
2.3 Musikkens anvendelse i hverdagen	13
2.4 De deltagende familier	17
2.5 Opsummering	18
3. Videnskabsteori	20
3.1 Fænomenologi	20
3.2 Hermeneutik	21
4. Introduktion metode	22
4.1 Interviewteknik	22
4.1.1 Opbygning af interviewguide	23
4.1.2 Praktiske overvejelser omkring interview	25
4.1.3 Udførsel af interview	26
4.1.4 Transskription	27
4.2 Deltagerobservation	28
4.3 IPA	29
4.3.1 Fænomenologiske retninger	30
5. Analyse	31
5.1 IPA trin 4	31
5.1.1 Tema 1: Musik og identitet	31
5.1.1.1 Familie 1	31
5.1.1.2 Familie 2	36
5.1.3 Opsummering Musik og Identitet	38
5.1.2 Tema 2: Forældrerollen	41
5.1.2.1 Interaktion mellem forældre og barn	41
5.1.2.2 Forældre som kulturformidler	46
5.1.2.3 Opsummering forældrerollen	47
5.1.3 Tema 3: Interaktioner	47
5.1.3.1 Opsummering Interaktioner	50
5.1.4 Tema 4: Musikaflytning	50
5.1.5 Afrunding IPA	55
5.2 Observationer af musikdeling	55

5.2.1 Familie 1	56
5.2.2 Familie 2	60
5.2.3 Afrunding af observation	63
6. Diskussion	65
6.1 Præsentation af en selv	65
6.2 Situeret musik	66
6.3 Familierum	68
7. Afrunding	71
Litteraturliste	74
Bilagsoversigt	78

1. Afgrænsning

I de sidste par år har jeg arbejdet som musiklærer. I den forbindelse har jeg mødt mange forskellige mennesker, familier og husstande. Jeg har set, hvordan musik kan udvikle mennesker. Hvordan det at kunne spille et instrument blandt andet øger deres selvtillid. Jeg har set hvordan familier har samarbejdet, og forældre har forsøgt at hjælpe deres børn i læringsprocessen. Jeg har mødt mødre, som måtte sidde med barnet på skødet, mens de øvede klaver, da det var den eneste måde at få ro til at spille. Mit møde med alle de mennesker og med alle de familier har skabt en nysgerrighed i forhold til hvilken betydning musik har.

Som tidligere nævnt har jeg erfaret, at det at spille et instrument, kan hjælpe med at udvikle mennesker. Denne erfaring bekræftes af flere forskere. Frede V. Nielsen har fx. i hans artikel *'Hvorfor musik? - Begrundelser for musikundervisning.'* opsat fire begrundelser til hvorfor musikundervisning skal prioriteres, den opdragelsesorienterede begrundelse, den kulturorienterede begrundelse, den antropologisk orienterede begrundelse og den æstetisk orienterede begrundelse. Den første begrundelse handler om almen dannelse, tanken om at mennesket ikke er født helt, men formes og skabes gennem opdragelse. Børnene kan gennem musik udvikle deres følelsesmæssige, intellektuelle og kognitive evner, samt lære at forstå dem selv og deres rolle i fællesskabet. Den anden begrundelse handler om at forstå kulturen, og det samfund man er en del af. Fokusset er her flyttet over på musik og den musikalske virksomhed som kulturelt fænomen. Den tredje begrundelse er antropologisk. I denne begrundelse er tanken, at børn gennem kunst bedre kan forstå, hvad det vil sige at være menneske. Musik er ofte bundet sammen med vigtige oplevelser, følelser og erfaringer. Den sidste begrundelse handler om musikæstetik, hvor de forskellige kunstformer giver mulighed for at udtrykke det, man ikke kan udtrykke verbalt. (Nielsen, 2007, s. 55-61) Disse begrundelser er sat op med henblik på at fremme musikundervisning, men det skaber spørgsmål som, hvad er musikundervisning? Er det musikundervisning når forældre synger godnatsang for deres børn? Er det musikundervisning når de danser med deres børn, eller på anden vis interagere og praktiserer musik?

I en rapport fra kulturministeriet i 2017 skriver de yderligere om musiks betydning:

“Musikken har en central funktion i livet. Aktiv musikudøvelse er en vej til menneskelig identitetsmæssig og personlig udvikling. En aktiv og levende musikkultur er et gode for samfundet og en rigdom i menneskers liv. Det forudsætter, at der også i fremtiden findes

mennesker, som har glæden ved og færdighederne til at udøve og skabe musik.”
(Kulturministeriet, 2017, s. 4)

Her nævner de både hvordan musikudøvelse er en gode for individet, som spiller musik, men også hvordan musikkulturen er et gode for samfundet. De mener, at for at kunne beholde en aktiv musikkultur, er de nødt til at prioritere musikalsk læring. Hvis man ønsker musik skal være en del af et samfund, er det nemlig en nødvendighed at der findes mennesker, som kan lave musik. På den måde lægger dette citat op til at musik betyder meget mere end blot instrumentkundskab, og at musik må betyde en stor del for alle mennesker, også de der ikke selv spiller et instrument. I forlængelse af dette kan man nævne *‘musicking’* begrebet, som blev introduceret af Christopher Small i 1998. Begrebet lægger op til forståen af, musik som en aktivitet i stedet for en genstand. Musik er ikke en ting, men noget man gør. Ifølge Small er alle mennesker musikalske, og alles musikalske oplevelser har en værdi. Dette er uanset om man lytter eller udøver musik. Derudover mener han, at den sociale kontekst omkring musik er vigtigere end musik i sig selv. (Small, 1998, s. 2) Han fortæller:

‘If we widen the circle of our attention to take in the entire set of relationships that constitutes a performance, we shall see that music’s primary meanings are not individual at all but social.’ (Small, 1998, s. 8)

Min hypotese er at musiks betydning ikke er begrænset til musikudøvelse, men at alle interaktioner og musikalske oplevelser har betydning. Derudover tænker jeg, at Nielsens fire begrundelser for musikundervisning ikke kun skal ses som begrundelse for musikundervisning, men snarere ses som eksempler på hvilke goder musikalske aktiviteter kan give mennesker. På den måde kan musik være et aktivt redskab til at udvikle mennesker. Et redskab der kan give dem en forståelse for hvad det vil sige at være menneske, samt den kultur de lever i. Musik er et redskab, som kan hjælpe mennesket med at udfolde og udtrykke sig selv.

I dette speciale ønsker jeg at undersøge hvilken betydning, den afspillede musik har for familier, samt de enkelte personer i familien. Jeg har valgt at afgrænse min forskning til primært at være centreret omkring musiks betydning i en familie kontekst. Der findes mange forskellige husstande, fx. kollektiver og ungdomsboliger, hvis musikanvendelse ikke nødvendigvis er helt det samme som i familier, men højst sandsynlig har lignende

tendenser. Jeg vurderer dog at opgaven vil blive for omfattende, hvis jeg skulle undersøge flere typer af husstande. Dette betyder også, at jeg i forskningen vil forsøge, primært at inddrage individernes musikalske vaner i hjemmet. Det er dog ikke helt muligt at udelukke musikalske praksisser uden for hjemmet, fx. fælles koncerter. Plus at en persons musikalske udfoldelser udenfor hjemmet er i samspil med de musikalske udfoldelser i hjemmet. Dette kunne fx. være hvis en person hører noget musik i skolen, og bagefter vælger at spille den derhjemme.

Da musik ofte bindes sammen med menneskets udvikling, har jeg valgt at inddrage teorier om identitet og musik. En af de forskere som har skrevet meget om sammenhængen mellem musik og identitet er Simon Frith. I hans forskning nævner han blandt andet begrebet '*the mobile self*', som lægger op til at en identitet aldrig er færdigudviklet. Uanset hvad vil mennesket møde nye udfordringer, som vil påvirke og udvikle dem.

En anden forsker, der kan nævnes, er Tia DeNora, som blandt andet har forsket i hvordan musik bruges til hverdag. Hun stiller ligeledes spørgsmål til musiks betydning for sociale forhold;

"Is music merely a passive receptacle of social spirit? Or may it take the lead in the formation of social - that is, non-musical - constructions? Or are both music and 'the social' generated by some (mysterious and perhaps mythological) generative force?" (DeNora, 2000, s. 3)

Kan musik være med til at danne sociale forhold, er den en beholder for sociale forhold, eller er der noget helt tredje på spil? I forlængelse af mit speciale kan man spørge, tager musik aktiv del i skabelsen af relationerne i familien? Ifølge Sonos så er musik en kilde til at skabe relationer i hjemmet.

I 2016 udførte Sonos et studie kaldet Music Makes It Home. Dette studie fokuserer ligeledes på brugen af musik i hjemmet. De havde en idé om at føre høj musik tilbage i husstanden. Høj musik skal forstås som musik, der ikke høres med høretelefoner, musik som flere personer kan høre på engang. De indleder studiet med at fortælle om, hvordan den højt spillede musik forsvinder mere og mere, at familier bliver spredt og pressede af deres travle skemaer i hverdagen. De forklarer at menneskers travlhed resulterer i isolation, og at mennesker bliver påvirket i sådan en grad, at det kan være svært at gennemføre en normal hverdag. Sonos mener at der må være en måde at komme tilbage fra denne problematik, og denne indebærer musik. (Sonos, 2016) Man kan muligvis sætte spørgsmålstejn om Sonos intentioner bag dette studie, da det kan virke lidt som et mediestunt. Sonos er trods alt et

selskab, som lever af at sælge højtalere, og ved at bevise at musik kan øge livsglæden, kan det måske resultere i et øget salg.

Men ikke desto mindre konkluderer de, at musik har evnen til at gøre mennesker gladere. Den kan være baggrundsmusik til hvad end mennesker laver, og gøre arbejdet sjovere. De siger musik har evnen til at skabe sammenhold i husstande. Dette inkluderer også bedre parforhold. De fortæller at de bedre relationer skabes grundet en musikalsk samhørighed, og kendskab til hinandens musikalske præferencer.

Hvilken betydning har musik for de sociale relationer i familien? Hvilken betydning har den for enkelte individers identitet? Hvordan anvender familier musik? Disse spørgsmål har ledt mig videre til min endelig problemformulering:

1.1 Problemformulering

På baggrund af interview med to familier og teorier om identitet og musik vil jeg undersøge hvilken betydning den aflyttede musik har for en familie som helhed, men også for de enkelte personer i familien.

1.2 Specialets opbygning

I dette speciale vil jeg først, i kapitel 3, præsentere den teori, som opgaven er bygget op omkring. I dette afsnit vil jeg først præsentere familiebegrebet, som lægger op til andre begreber som familieroller, interaktion, opdragelse og parforhold. Herefter vil jeg komme ind på identitetsbegrebet og hvordan musik kan tænkes at spille ind på et teoretisk plan. Efterfølgende vil jeg have mere teori omkring anvendelsen af musik i hverdagen. Her vil jeg både komme ind på hvordan mennesker lytter til musik, hvilke tekniske faktorer der er på spil, samt hvordan den sociale kontekst kan spille ind på anvendelsen af musik. Den sociale kontekst kan både ses som situationer, hvor mennesker ønsker at være social, og ikke ønsker at være social. Dernæst vil kapitlet indeholde en præsentation af de familier, som har sagt ja til at blive interviewet.

Efterfølgende vil jeg i kapitel 4 præsentere den videnskabsteori, som danner basis for metoderne i dette speciale, nemlig fænomenologi og hermeneutik. Fænomenologien tænker jeg vil være god til give en forståelse af de deltagende informanter, deres beskrivelse af musikanvendelse samt musikkens betydning for dem. Hermeneutikken er en mere fortolkende tilgang, som jeg tænker vil være brugbar til at fortolke de fænomener som udgør

empirien. Derudover lægger jeg mig op af den hermeneutiske cirkel, at man skal forstå de små dele, for at forstå det hele billede.

I kapitel 5 introduceres min fremgang af specialet yderligere, i forhold til hvordan jeg har bygget interview op, og hvilke tanker jeg har gjort mig omkring interviewet. Derudover præsenteres teori om deltagerobservation. Dette finder jeg relevant da jeg i sidste del af interviewet, har bedt informanterne om at præsentere et stykke musik for deres familie, og jeg ønsker at observere dette. Endelig til sidst vil jeg redegøre for IPA, som er den primære ønskede metode i analysen.

Min analyse er delt op i to dele. Den første del er IPA analysen af interviewet, den anden del er observationerne af musikdelingen i familien. IPA analysen er en temabaseret analyse, og vil belyse følgende emner: musik og identitet, forælderrollen, interaktioner og musikaflytning. Den vil primært være fokuseret på det fortalte i interviewet, og ikke inkludere informanternes kropssprog. Jeg vil som forsker forsøge at sætte mig ind i informanternes tanker og forstå deres begivenheder og fortællinger ud fra deres verdensbillede. Den anden del af analysen er observations delen, hvor jeg har valgt at benytte mig af deltagerobservation, da jeg har en aktiv rolle i situationen, og stiller spørgsmål til informanternes valg og tanker. I diskussionen vil jeg samle elementer fra analysen og kontekstualiseringen. Her vil jeg diskutere hvordan musik kan ses som en præsentation af en selv, hvordan musikanvendelse er situeret i forhold til kontekst, samt betydningen for musik i familierummet.

Endelig vil jeg til allersidst runde opgaven af med en konklusion, og besvarelse af min problemformulering.

2. Kontekstualisering

Som det fremgår af indledende afsnit ønsker jeg i dette speciale at undersøge musiks betydning for identitet i to familier. Jeg har her valgt at fokusere på, hvilken betydning musik har for familiemedlemmernes individuelle identiteter, samt familiens identitet som social enhed. Dette forudsætter en forståelse for begreberne familie, identitet og musikanvendelse, derfor vil jeg i kontekstualiseringen redegøre for disse begreber. I dette kapitel søger jeg en forståelse for hvad det sige at være en familie. Jeg ønsker en forståelse for identitetsbegrebet og hvordan dette hænger sammen med anvendelse af musik. Denne forståelse er baseret på læste teorier. Til sidst vil jeg lave en opsummering med de pointer jeg finder mest relevante. Derudover vil jeg i kontekstualiseringen præsentere de familier, som har valgt at deltage i denne undersøgelse.

2.1 Hvad er en familie

For at kunne besvare hvilken betydning den aflyttede musik har for en familie og deres identitet, vil jeg først afklare hvad en familie er, og hvordan denne fungerer som en social enhed. Familiebegrebet åbner op for flere teorier som fx. parforhold, opdragelse og interaktion. Disse vil jeg også komme nærmere ind på i dette afsnit. Hvis man slår familie op i Den Store Danske definerer de familiebegrebet således:

‘En social gruppe, der består af to generationer, forældre og børn, der normalt lever i samme husstand. Børn regnes i denne sammenhæng som personer under 26 år. Der kan være afvigelser fra en sådan grundmodel af en familie, fx eneforsørgerfamilien, den nydannede familie eller familien, hvor børnene ikke for øjeblikket lever i hjemmet. Men husstande med kun én person eller med andre former for slægtsrelationer (fx ældre søskende, der bor sammen) opfattes i Danmark ikke som en egentlig familie (...)

(Ramløv & Jørgensen, 2009)

At en familie primært består af personer, der er blodsbeslægtet, stemmer fint overens med at danskernes mest dominerende opfattelse af familie ifølge Morgensen og Olwig er blodsbeslægtet. Man hører ofte ordsproget: *‘blod er tykkere end vand’*. Man fødes ind i slægtskab, og kan derfor ikke selv vælge, hvem man er i familie med, det er uden for ens kontrol. Det skal dog nævnes at der eksisterer afvigelser, et eksempel på dette kunne være adoption. (Morgensen, & Olwig, 2013, s. 21-22.) At en familie defineres ud fra biologisk sammensætning sætter familien som social enhed i stor kontrast til andre sociale enheder.

Dette betyder nemlig, at der hersker en karakter af ubetingethed, i modsætning til fx. vennegrupper, kollegaer og skolekammerater, som måske kun er i ens liv i en begrænset periode, så vil mennesker uanset hvad altid være et produkt af ens mor og far. I en familie er der forskellige roller, der spilles(mor, hustru, far, husbond, søster, datter, bror, søn), og disse er tilskrevne og ligeledes ubetinget, da personerne opnår deres position ud fra tilblivelseshistorien. Man kan derfor ikke ændre sin position i forhold til de øvrige roller, da det ikke er erhvervede roller, som man kan kvalificere sig til. Dette resulterer også i at man i familier ofte vil møde meget intense, livslange og gensidige følelser. Eksempler på disse kunne være kærlighed, vrede, omsorg, sorg, afhængighed og tab. (Ramløv & Jørgensen, 2009)

Følelser kan ifølge Lunkenheimer, Shields og Cortina forstås som et værktøj, forældre kan bruge til at socialisere deres børn. Det er her forældrene har mulighed for at forklare, hvorfor man føler som man gør, og hvad det kan betyde at undertrykke sine egne følelser.

De mener at man groft kan opdele forældre i to kategorier, når det handler om at håndtere børns følelser. Den første type forældre tager højde for deres egne og børnenes følelser. De ser følelser som muligheder for indlæring og tilknytning til barnet, en mulighed for at snakke om følelser, og hjælpe deres børn med at genkende og påvirke deres oplevelser med fx. vrede og sorg. Den anden type forældre er uvidende om 'små' følelser (dvs. ikke voldsomme følelser), de ser de negative følelser som giftige og overvældende, og kan endda resultere i at forældrene kritiserer deres børns følelser. De ønsker at undgå og beskytte deres børn fra negative følelser. (Lunkenheimer, Shilds & Cortina, 2007, s. 232-233)

Forældrerollen er på den måde både at oplære og opdrage børnene, men også at beskytte børnene. Specielt i de første leveår er forældre og barn kontakten essentiel, da det er her barnets grundlæggende holdninger og personlighedstræk dannes, det er fx. tillid til omverdenen, selvtilid og initiativ. At forældrene er i position til at påvirke børnene på denne måde, viser også at forældrerollen besidder en større magt i familierummet end børnene. (Ramløv & Jørgensen, 2009) Men som børnene bliver større mindskes forældrenes rolle, og de fremstår mere som indflydelsesrige agenter i processen. Det betyder også at forældrenes magt ikke er konstant, og at den med tiden vil blive mindre. Dette fortæller samtidig at børnenes alder har stor indflydelse på, hvordan familierollerne interagerer. (Lunkenheimer, Shilds & Cortina, 2007, s. 232-233)

Når de forskellige roller i familien interagerer med hinanden, er det ikke kun under påvirkelse af magtfordeling. En anden faktor som kan have stor betydning for interaktion i familien er køn. Typisk ser børnene ifølge Chao forskelligt på deres mor i forhold til deres far. Ofte er moren bedre til at udtrykke kærlighed, derigennem også følelser, mens faren ofte er bedre til

mere praktisk deling af information. Det skal dog lige nævnes at Chao er en forsker fra Taiwan, så forståelsen af kønsrollerne muligvis ikke stemmer helt overens med de danske. (Chao, 2011, s. 900-901) Men Chaos forståelse af mand og kvinde stemmer meget godt overens med de gængse stereotyper omkring mand og kvinde. Manden som det stærke køn, som forbindes med det aktive, potens, magt, undertrykkelse, aggression, mod, lederskab, logik, intelligens og teknologi. Mens kvinden er det 'svage' køn, der forbindes med det passive, følsomhed, undertrykkethed og intuition. (Stefánsson, 2012)

I en artikel fra Berlingske diskuterer de familiebegrebet. I denne artikel nævnes ikke en forfatter, men den fremstår som et eksempel på, hvordan danskerne kunne tænkes at forstå familiebegrebet. I artiklen diskuteres hvordan grundmodellen ændres, og at skilsmisse normaliseres. Der nævnes blandt andet, at den moderne husmor er på arbejdsmarkedet, frem for at være derhjemme og styre huset. Det nævnes at kvinderne er økonomisk uafhængige af mænd, og derfor behøver de ikke finde sig i mænd, der ikke fortjener dem. (Berlingske, 2005) Hvilket tegner et billede af at familiebegrebet udvikler sig, som kunne betyde at rollerne i familien ændres, som kunne betyde noget for personers forståelse for sig selv og familien, og måske kan have betydning for anvendelsen af musik.

2.2 Identitet og musik

I forrige afsnit redegjorde jeg for familiebegrebet, med ønske om at få en forståelse for hvad en familie er, og de forskellige roller i familien. Men for at forstå de enkelte personers identitet og gruppeidentitet er jeg også nødt til at have en forståelse for identitetsbegrebet. Dette afsnit vil derfor primært omhandle de teoretiske tanker omkring identitetsbegrebet. Hvad er identitet og hvilken betydning kan musik have for en persons identitet? Jeg vil i et senere afsnit komme mere ind på anvendelsen af musik.

Musik har stor betydning for identitet, da det kan ses som et medium, der giver mennesker plads til at udfolde sig selv. Dette gælder både i forhold til holdninger, følelser og kreativitet. Som regel ses musikalsk identitet ud fra ens musikalske præferencer, da ens præferencer kan hjælpe med at udforske og skabe en betydningsfuld identitet. (Dys, S.P. et al, 2017, s. 2-3) Når vi snakker om musiks betydning i forhold til identitet er der især to aspekter, der ifølge Frith er værd at overveje. For det første at identitet aldrig er færdigudviklet. Identitet er i stedet en konstant udviklende proces, hvor mennesket aldrig er færdig med at lære eller udvikle sig. Den konstante udviklende identitet kalder Frith for '*det mobile selv*'. Det andet aspekt er, at musik ikke blot reflektere en person, men at musik er en oplevelse, som bidrager til identitetsudvikling. Musiks betydning for identitet skyldes i høj grad, at den både giver en fornemmelse for en selv, men også en fornemmelse for andre mennesker i

gruppen. Her taler Frith ikke om en gruppe mennesker med samme værdier, der sætter sig ned og udtrykker disse værdier musikalsk. Han taler i stedet om musik som æstetisk praksis, der i den kulturelle aktivitet åbner op for en forståelse af en selv og den gruppe, som man er en del af. (Frith, 1996, s. 109-111)

Det kunne betyde at musikalsk praksis kan give de forskellige familiemedlemmer mulighed for at få en fornemmelse af hvem de er, og hvilken rolle de spiller i familien. En gruppeidentitet kan forstås, som en gruppe mennesker, der har noget tilfælles. Ofte er det, der binder mennesker sammen i en gruppe, det der adskiller dem fra andre. At definere 'os' handler i ligeså høj grad om at definere 'dem'. (Jenkins, 2008, s. 102) Som nævnt i afsnit 2.1 er familier ofte defineret ud fra blod og arv, at definere en familie behøver derfor ikke nødvendigvis at være ud fra musikalske interesser og præferencer.

I Turinos kapitel om vaner, identitet og kultur reflekterer han over termen 'min musik', som har forskellig betydning for hans børn og for ham selv. Når han selv brugte termen handlede det primært om musik, han selv havde lavet eller spillede på instrumenter. Men børnene brugte termen til at beskrive den musik, de godt kunne lide at lytte til. At kontrollere hvilken musik der blev afspillet i fællesrummet, var en måde at aktivere deres individuelle identitet og selvbevidsthed følelse i familie rammerne. Når man styre lydrummet er det bogstavelig talt en måde at projicere sig selv gennem hele huset. (Turino, 2008, s. 93) Men udvælgelsen af den musik, som projicere en selv besidder en vis mængde mystik. Nogle kunstnere og sange fungerer bare, mens andre ikke fungerer. Det kan samtidig være svært at forklare, hvorfor noget fungerer og andet ikke fungerer. (Frith, 1996, s. 121)

Ved udvikling af musikalske præferencer er der ifølge Dys et al. tre typer af interaktioner, som vil have stor betydning, nemlig *identifikation*, *individuation* og *integration*. Den første identifikation lægger op til at barnet identificerer sig med en anden person, dette kan fx. være en forældre. De opfatter, hvordan deres forældre bruger musik, og tilegner sig samme måde at bruge musikken på. Forældrene kan på den måde fremstå som en slags mentor for barnet. Det vil derfor ikke være helt utænkeligt at vi i interviewet vil finde ligheder mellem forældrenes og børnenes måde at anvende musik. Disse ligheder optræder dog ikke nødvendigvis kun som musikpræferencer. Den næste individuation lægger op til barnet begynder at bevæge sig udover forskellige kontekster, det betyder de finder inspiration uden for familiens rammer. Dette kan fx. være at høre noget andet musik med ens venner, end den musik man hører, når man er sammen med familien. De musikalske præferencer kan på den måde udvikle sig og blive bredere. Det er derfor ikke utænkeligt at børnene udover at

have ligheder med forældrene, også vil have forskelligheder i deres måde at anvende musikken på. (Dys. et al, 2017, s. 4-5)

Dette stemmer meget godt overens med at menneskets identitet, ifølge Jenkins, er flerdimensionel. Det skal forstås på den måde at en persons præsentation af sig selv kan ændre sig alt afhængig af hvilken situation personen står i. (Jenkins, 2008, s. 17) Den sidste interaktion med stor betydning er integration, som refererer til en organisering af de forskellige karakteristika, som barnet har udviklet i forholdsvis identifikation og individuation. Det er i disse tre interaktioner og udviklingsfaser betydningen af arv og miljø tydeliggøres. (Dys. et al, 2017, s. 4-5)

Et menneskes identitet kommer ifølge Frith ikke indefra men udefra. Det er noget vi tager på, i stedet for noget vi opdager. Frith beskriver identitet som værende gennemførelsen af en historiefortæller i stedet for en karakters egenskaber. (Frith, 1996, s. 122) Hvordan mennesker definerer sig selv er oftest under indflydelse af tidligere erfaringer og oplevelser. (DeNora, 2006, s. 141) En persons musikalske præferencer kan på den måde fortælle dig meget om personen og dens identitet. Musik er også et emne, som er ret populært, når mennesker skal lære en ny person at kende. Specielt i teenageårene ses musiksmag som en symbolsk måde at markere og dele folk op i grupperinger. Fx. mennesker, der hører metal kan opleve samhørighed med andre mennesker, der også hører metal.

Det ses endda, at der er sammenhænge mellem en persons musikalske præferencer og personens personlighedstræk. Fx. at folk der lytter til energisk rytmisk musik oftest er udadvendte og atletiske. Dette skaber også en basis for, at man kan 'dømme' en person ud fra deres musiksmag, og at der opstår stereotyper og generaliseringer. Udover musik kan give et hint til lytterens personlighed, har forskning også vist at musikpræferencer kan give et hint til en persons etnicitet og sociale klasse. På den måde kan mennesket også præsentere et billede af sig selv ud fra ens musiksmag. Det kunne fx. tænkes at en person, som hører punk, gerne vil fremstå rebelsk. Det kunne også være en anden person hører klassisk og gerne vil fremstå dannet. (Marshall & Naumann, 2018, s. 74-75.)

Udover at musik kan reflektere en person, er musik en oplevelse som bidrager til identitetsudvikling. (Frith, 1996, s. 109) Musik kan bruges som et medium til at huske ens baggrund, og reflektere over denne, mens man finder ud af hvem man er. Nogle gange kan musik besidde specifikke minder, det kan fx. være en specifik sang, band, album eller genre spillede under en specifik begivenhed. Det kan være musik vækker minder om en specifik person, måske var det denne persons yndlingssang. På den måde kan musik ses som en

beholder, der kan indeholde forskellige minder og følelser. En beholder som man kan tage frem, lytte til, og på den måde vende tilbage. (DeNora, 2006, s. 144)

Når vi snakker om musiks betydning for menneskets identitet, spiller det følelsesmæssige spektrum en stor rolle. Dette er fordi musik ikke kun skildre følelser, den påvirker også følelser. Musik er en del af den sociale oplevelse. (DeNora, 2006, s. 19-20.) Den kan afbryde specifikke fysiske bevægelser, den kan ændre en persons følelser/opfattelse af en situation. (DeNora, 2006, s. 24-25.) Musik kan agere som en henvisning til fx. et minde. Det kan være hvilke som helst minder, om en person/ personer, en specifik begivenhed, eller en periode i ens liv. (DeNora, 2006, s. 19-20.)

I hverdagen sætter man ofte en bestemt type musik på alt afhængig af hvad man skal. DeNora eksemplificerer dette med en aerobic klasse. I dette er musik udvælgelsen essentiel i forhold til at få kampgejsten op, men det er også essentielt at lave nogle gode overgange mellem de forskellige øvelser. Her fungerer musik som et redskab, instruktøren kan bruge til at forme og modificerer deltagernes kroppe og bevidsthed. (DeNora, 2006, s. 20.) Ud af dette kan det tænkes at familiemedlemmerne vil kunne påvirke de øvrige familiemedlemmer, ved at sætte en specifik type af musik på.

2.3 Musikkens anvendelse i hverdagen

I tidligere afsnit har primære fokus at forstå begrebet identitet og hvordan dette begreb spiller sammen med musik. I forlængelse af tidligere afsnit vil jeg i dette afsnit redegøre for teorier vedrørende anvendelsen af musik. I dette søger jeg en forståelse for de parametre som kan tænkes at have betydning for, hvordan mennesker anvender musik i hverdagen. De parametre som jeg vil inddrage er: menneskets måde at lytte på, de teknologiske udviklinger, og musiks sociale komponenter. I forlængelse af musiks sociale komponenter vil jeg også inddrage lidt teori om menneskets måde at interagere.

Som tidligere nævnt i afsnit 2.2 så kan det være meget svært for mennesker at forklare hvorfor noget musik fungerer og andet ikke gør. Dette betyder samtidig at musik kan betyde forskellige ting for forskellige mennesker. Når vi skal undersøge anvendelsen af musik, åbner det op for flere spørgsmål. Hvem bestemmer hvilken musik der spilles? Hvilken slags musik spilles? Hvor meget fylder musikken i rummet? Hvor mange personer er i rummet?

Bonde har i hans bog Musik og Menneske opstillet 4 forskellige niveauer vedrørende hvordan musik kan virke på mennesket. Disse 4 forskellige niveauer beskriver samtidig, forskellige måder hvorpå mennesker kan lytte til musik. Det første niveau ligger op til den fysiske påvirkning, når vi hører musik. Musik skal her forstås som lyd, og man fokuserer her

på lydens og musikkens fysiske og psykofysiologiske egenskaber. Her kan musik ses som baggrund. Det er lidt ligesom hvis man sidder på en café, og kan høre menneskene i den anden ende snakke, men man kan ikke høre hvad de snakker om. Det andet niveau er syntaktisk, her ser man på musik, som et sprog med betydning. Det er et æstetisk fænomen, oplevelsen af sammenhæng, struktur og generative principper. Det andet niveau ligger op til at mennesker begynder at lytte mere, og begynder at forstå betydningen i den afspillede musik, dog ikke på et analyserende niveau.

Det tredje niveau ligger op til semantikken i musik, hvor musik fungerer som et eksistentielt og åndeligt fænomen. Musik er et sprog med mening, og mennesket oplever relevans, formål og budskab. Det sidste og fjerde niveau er pragmatisk. Denne lægger mest op til musikken som interaktion. Dette kan fx. være at mennesket synger med, klapper i takt eller danser. Det fjerde niveau ligger på den måde op til at mennesket deltager i musikudfoldelsen. Ud fra dette kan vi konkludere at det kan variere hvor opmærksomme mennesker er på den musik de hører. (Bonde, 2011, s. 30) Bondes fire niveauer stemmer derudover meget godt overens med at forskning har vist at musikken forventes at opfylde forskellige funktioner i forskellige situationer. (North, Hargreaves & Hargreaves, 2018, s. 44)

Et andet aspekt som er værd at overveje i forhold til anvendelsen af musik er den teknologiske udvikling. Ligesom andre dele af menneskets liv ændres grundet ny teknologi, er musik også påvirket. Hargreaves og North nævner 3 udviklinger som især har haft stor betydning for menneskets måde at anvende musik. Den første handler om musikkens tilgængelighed. Internettet og streamingtjenester har gjort at musik er lettere tilgængelig. Det er ikke længere påkrævet, at man går ud og køber CD'er, LP'er eller lignende for at høre sangen, men du kan bare gå på nettet og høre den på Youtube, Spotify eller lignende streamingtjeneste. Dette betyder, at man ikke på samme måde er begrænset økonomisk, som tidligere. Dette har også åbnet op for en kulturel udbredelse af musik. Du kan sagtens sidde i Danmark, og høre musik fra Afrika, Kina, USA eller lignende. Du er ikke nødsaget til kun at høre de cd'er, som sælges i Danmark.

Den næste udvikling omhandler afspilningsenheder. Fra stationære anlæg, radioer, , pladespillere, cd-afspillere til tablets og smartphones. Vores afspilningsenheder bliver mindre og mindre, dette åbner op for muligheden til at tage musik med sig overalt. Mennesker er ikke begrænset til kun at høre musik derhjemme, De kan også høre musik mens de er på farten. Mennesker er på den måde ikke længere begrænset af deres lokalitet i forhold til at høre musik. Den sidste udvikling, som de nævner er opfindelsen af MIDI. Dette ligger i høj grad op til produktionen af musik, og i mindre grad op til hvordan vi hører musik.

Men opfindelsen af MIDI har gjort det muligt for alle med en computer, at lave en eller anden form for musik. Alle kan producere, hvilket også åbner op for et større udvalg af musik, da produktionen ikke er begrænset til de, der har råd til det. Dette åbner samtidig op for flere artister og endnu større musikmarked.

Disse tre udviklinger har skabt en ændring i brugen af musik, og specielt er der to ting der kan understreges. Musik bliver i højere grad valgt af lytteren, fremfor en broadcaster. Lytteren vælger selv, hvad de vil høre, for den musik er tilgængelig. Den anden ting er, at forestillingen om hvad det vil sige at være musiker har ændret sig. Det er blevet vigtigere som musiker at kunne forstå sig på computere, lydteknik, produktion og endda marketing, for at blive betragtet som en omfattende kompetent musiker. (Hargreaves & North, 1999, s. 71-73.)

Et eksempel på hvordan den teknologiske udvikling har præget menneskers anvendelse af musik, ses i Walsh artikel. (Walsh, 2009, s. 49-55) Heri skriver han at togvogne oftest ses som et socialt rum med mange mennesker, som forbliver ukendte for hinanden. Inde i toget er passagerne stationære, og deltagende i en *'aktiv uopmærksomhed'*, denne eksemplificerer Walsh som: *'uoverskueligt blik, en kropsbevægelse for at imødekomme andres kropsbevægelser, når man finder pladser, eller usikker ændring af ansigtsudtryk.'*

Walsh diskuterer yderligere behovet for at skabe en indre barriere, for at bevare en form for privatliv under turen. Denne barrierer kan fx. bestå af en bog, men kan med teknologiens udvikling også være brugen af musik. Den portable musik kan forstås som en individualisering og privatisering af lytterens lydige omgivelser i det offentlige rum. Turen i toget kan her ses som en interaktion mellem mennesker. Ved at præsentere sig selv med musik i ørerne, er det et signal til de øvrige mennesker i rummet om, at personen ikke ønsker verbal kommunikation med omverdenen. De opnår en form for kontrol, da de selv vælger, hvad de ønsker at høre og ikke høre. De kan på den måde *forsvinde* eller *gemme* sig for omverdenen. På den måde er fokus ikke så meget på hvad passageren hører, men mere på deres handlinger, at de hører musik. Hvilken slags musik er derfor ikke betydningsfuld, men dens tilstedeværelse er.

Walsh nævner også en anden betydning i denne situation. Nemlig de andre i toget, som ikke hører musik. Det kan tænkes at medpassagerne finder ro i ikke at behøve interagere med fremmede, men det kan også tænkes at skabe en uro. Da det at en person bygger en usynlig barriere om sig selv, kan ses som et indgreb i den adfærdsmæssige orden i toget. På den måde har musik ikke kun betydning for personen, der lytter, men også for personen der ikke lytter. (Walsh, 2009, s. 49-55)

Meget anvendelse af musik besidder sociale komponenter. Studier har påvist at musik er med til at fremme sociale evner ved børn (Kirshner & Tomasello, 2010, s. 361), men også børn med udfordringer som autisme. (Eren, 2015, s. 212) Huron har i sin artikel diskuteret musiks overlevelseshæder for mennesket, hvor han groft opsætter 8 teorier om musiks oprindelse og overlevelseshæder for mennesket. Selvom hans artikel ikke har fokus på musiks sociale komponent, men på hvilken værdi musik har for menneskets overlevelse, så besidder alle hans teorier sociale komponenter i forhold til menneskets udvikling samt interaktion. De 8 teorier er: *partnervalg*, *social samhørighed*, *gruppearbejde*, *perceptuel udvikling*, *motoriske færdigheder*, *konflikt reducering*, *tidsfordriv* og *transgenerational kommunikation*. Partnervalg omhandler vores måde at vælge en mage. Man kan bruge musik til at gøre sig selv tiltrækkende, fx. hvis en person har en flot sangstemme, kan det være et tegn på at personen har et godt helbred. Social samhørighed omhandler, det at føle sig som en gruppe. Det kan fx. være hvis man møder et andet menneske med lignende musikpræferencer. Det kan dog også være decideret musik, som skaber en fællesskabsfølelse ved kamp mod andre. Fx. når man synger nationalsange inden landsholdskampe.

Gruppearbejde handler om når man skal udføre et stykke arbejde sammen med andre, det kan fx. være at skulle flytte et tungt objekt. Men det ses også i militæret, når soldaterne marcherer i takt. Perceptuel udvikling lægger op til at mennesket udvikler sine evner til at lytte. Denne er meget lig næste teori, som omhandler motoriske færdigheder, der ligeledes handler om menneskets evne til at udvikle sig. Her er det dog mere det, at udføre noget, som fx. at snakke. Konflikt reducering handler om musiks evne til at reducere konflikter. I denne sammenhæng er det mest set sammenlignet med det at snakke. At hvis du sidder og snakker om lejrbalet kan det føre til uenigheder, mens fællessang er en mere sikker social aktivitet. Det skal dog understreges, at dette ikke er ensbetydende med at musik aldrig er med til at skabe konflikt, blot at musik kan have evnen til at reducere den.

Den næste handler om musik som tidsfordriv. Den kan udfylde et tidsrum. Transgenerational kommunikation omhandler informationsdeling, det er måden hvorpå mennesket kan viderebringe historier eller anden information fra en generation til den næste. Musik kan hjælpe med at huske informationen bedre. I moderne tid kan vi fx. kigge på alfabetsangen. Ved at synge sangen kan vi huske alfabetet, og det er en sang, der synges for børn og de nye generationer. (Huron, 2003, s. 61)

Når vi snakker interaktion, snakker man i sociologien typisk om 6 forskellige processer, nemlig kulturtilpasning, kompromis, assimilation, samarbejde, konkurrence og konflikt. Kulturtilpasning lægger op til en persons tilpasning til ny kultur, fx. når man er ude og rejse i

et fremmed land. Kompromis ses typisk når mennesker indordner sig for at undgå konflikt. Assimilation forekommer oftest i forbindelse med en tilpasning. I modsætning til kulturtilpasning er denne mere permanent, hvor man tilegner sig elementer fra en fremmed kultur. Samarbejde lægger op til at 2 eller flere mennesker samarbejder med hinanden, for at opnå et fælles mål. Konkurrence er kampen for at besidde forskellige goder. Konflikt ses i modsætning til samarbejde, som en form for social interaktion hvor to eller flere individer eller grupper med vilje forsøger at ødelægge hinanden og eller deres mål. Hver af disse 6 processer kan forekomme i fire forskellige former. Den første, intrapersonal, er en form hvor kommunikationen foregår med en selv. Den næste form er fra person til person. Den tredje er fra person til gruppe, eller fra gruppe til person. Den sidste form er fra gruppe til gruppe. (Bardis, 1979, s. 147-167)

2.4 De deltagende familier

Dette speciale er baseret på et interview med to forskellige familier, for at kunne danne et overblik over hvilken betydning den aflyttede musik har i deres husstand. Jeg vil i dette afsnit kort præsentere de deltagende familier. Den første husstand består af fire personer, mor, far, en søn på 11 samt en datter på 8. Familien præsenterer sig som en familie hvis sociale liv rummer meget musik. De fortæller, at de hører en masse musik, snakker om musik, danser og interagerer omkring musik. De fortæller, at der ikke er meget musik, som de ikke kan lide, så længe den spilles på det rigtige tidspunkt.

Datteren præsenteres som værende både kreativ og dramatisk. Dette afspejles også i hendes fritidsinteresser, som består af ballet, kor og et ønske om at starte til drama. Hun kan godt lide meget af det samme musik, som hendes forældre, men har specielt en yndlingssang, som nævnes hele interviewet igennem. Sønnen derimod præsenteres som en lidt mere rebelsk type, som godt kan lide at høre musik forældrene ikke anser som værende egnet for børn. I hans fritid går han til karate og trommer, men er også meget glad for computer. Sønnen er ikke så glad for familiens fællesdanse, men går gerne og trommer på vægge og borde. Begge børn går derudover også til svømning.

Faren er ligesom sønnen glad for computerspil i hans fritid, og arbejder ellers i elgiganten. I hans ungdom var han meget glad for hardstyle, men da han blev tildelt en ny rolle som far, er denne musik skubbet lidt i baggrunden, og han hører den kun alene. I stedet hører han mest musik, som resten af familien også kan være med på. Moren er på nuværende tidspunkt arbejdsløs, men kan ellers godt lide at læse. I interviewet agerer hun lidt som en styrende og hjælpende faktor, som både søger at aktivere de øvrige familiemedlemmer, og hjælpe med at besvare spørgsmål.

Den anden familie består ligeledes af fire personer, nemlig mor, to sønner på 10 og 12 og en datter på 11. Familien præsenteres også som en meget musikalsk familie, idet hele hjemmet er fyldt med instrumenter. Familiens sociale liv præsenteres ikke som havende meget med musik at gøre. Alle medlemmer har hver sit at lave, og deres hverdag er travl, men de samles oftest om aftenen. Selvom børnene ikke altid er helt enige om hvad de kan lide at lytte til, er de alle enige om at de godt kan lide at bruge youtube, så de kan se videoerne mens de hører musik.

Moren arbejder som selvstændig, og arbejder blandt andet med læringsmiljøer og ledelsesorganisation. Hun fortæller at hendes prioriteringer er ændret efter hun er blevet mor. Hun rejser ikke længere i ligeså høj grad, eller tager til koncerter, da hun hellere vil have hendes børn spiser ordentligt. Fritiden går med heste, hund, musik (klaver) og bøger.

Hun har musik, som hun kun hører alene, da hun føler andre mennesker ødelægger musikken for hende. Den ældste søn på 12 bruger hans hverdag på fodbold, og han er den eneste i familien, som ikke interesserer sig for at spille musik. Da interviewet indledes, deltager han ikke, da han er ved at lave kage til familien.

Datteren spiller ukulele og rider. Hun hører primært pop musik, men kan også lide lidt mere fjollet musik. Hun præsenteres som en meget spontan person, som nogle gange snakker før hun tænker. Den yngste søn spiller trommer, håndbold og går i klub. Han præsenteres som en lidt mere eftertænksom type, som tænker over tingene før han svarer. Men samtidig også fjollet, idet han gerne skærer ansigter til kameraerne.

2.5 Opsummering

I dette kapitel ønskede jeg en forståelse for familiebegrebet, identitet og musik, anvendelse af musik, samt en præsentation for de to deltagende familier. Jeg vil i det følgende afsnit opsummere nogle af de hovedpointer opnået i afsnit 2.1, 2.2 samt 2.3. Familiebegrebet er ofte defineret som en gruppe mennesker, der er blodsbeslægtet, en typisk grundmodel er mor, far og 2 børn. Familiebegrebet udvikler sig dog, og der findes flere variationer af grundmodellen, fx. er skilsmisse normaliseret. Hvert medlem af familierne spiller hver deres rolle, denne rolle kan ikke ændres, da den er skabt ud fra tilblivelseshistorien. Når rollerne skal interagerer med hinanden kan det både være under indflydelse af køn, alder og magtposition. Forældrerollen har fx. en større magt end børnene, men samtidig har de også til opgave at opdrage og beskytte børnene. Børnenes behov for forældrene mindskes gradvis, som de bliver ældre, og derfor mindskes forældrenes magt også.

Identitetsbegrebet handler i høj grad om hvordan mennesker præsenterer sig selv for omverdenen. Denne præsentation er aldrig konstant, og udvikler sig i takt med nye erfaringer, den er derudover også afhængig af hvilken social kontekst mennesket står i. Her kan musik fungere som et redskab til selvudfoldelse. Musik kan både skildre og påvirke følelser samt indeholde forskellige minder. De musikalske præferencer dannes gennem social interaktion, og derfor er de musikalske præferencer også stærkt påvirket af arv og miljø. I grupper kan musik ses som et redskab til at opnå en forståelse for, hvilken rolle de enkelte individer spiller i gruppen.

Mennesker er i stand til at lytte på forskellige niveauer. Musik kan fx. optræde som baggrund mennesker knap nok registrerer, men mennesket kan også være så opmærksomme i den afspillede musik, at de deltager i den. De teknologiske udviklinger har haft stor betydning for, hvordan mennesker anvender musik. Alt musik ligger tilgængelig på internettet, og de små afspilningsenheder har gjort det nemt at tage musik med overalt. Meget musikanvendelse besidder sociale komponenter, og musik kan derfor også bruges som et redskab til at fremme sociale færdigheder. Dette kan fx. være deres evne til at samarbejde eller interagere med andre mennesker.

3. Videnskabsteori

For at kunne opnå en forståelse for hvilken betydning den aflyttede musik har i to forskellige familier har jeg valgt at inddrage to forskellige videnskabsteoretiske positioner, nemlig den fænomenologiske og den hermeneutiske. Jeg har valgt disse rammer da de muliggør, at jeg kan inddrage hvad der sker under interviewene, og at empirien på denne måde bliver den styrende faktor for de indledende beskrivelser og efterfølgende fortolkninger. For at give et større indblik i de to retningers forståelse, vil jeg i de følgende afsnit redegøre for disse.

3.1 Fænomenologi

Fænomenologi er en erfaringsfilosofisk retning, der ønsker at undersøge hvordan et fænomen fremtræder inden det kategoriseres i et begrebsligt system. Det er så at sige en lære om fremtrædelserne, grundlagt af filossen Edmund Husserl omkring år 1900. Fænomenologien kan bruges til at analysere begreber som sandhed, evidens, begrundelse, fundering, fortolkning, intuition og forforståelse, og kan med fordel benyttes i undersøgelser omhandlende hvordan mennesker, både socialt og individuelt, forstår og oplever bestemte fænomener, på baggrund af den måde disse optræder i deres bevidsthed. Denne tilgang kan give en forståelse af subjekter som værende kropsligt, socialt og kulturelt indlejret i verden, da man i forståelsen af et fænomen ikke udelukkende kan tale om dette i sig selv. Man er nødt til at forstå og forklare fænomenet.

Det er en reflektiv undersøgelse af de forforståelsesstrukturer, som gør det muligt for fænomenet at vise sig som det er. Mennesker kan altså kun give mening til verden, for så vidt den fremtræder og forstås af dem som personer. Som forsker er det væsentligt at beholde deres forforståelse af et fænomen, men på samme tid søge at undgå at denne forforståelse farver undersøgelsen. Man skal udforske fænomenet med en åben tilgang. Denne tilgang betegnes inden for fænomenologien som epoché og reduktion. Først neutraliserer forskeren sin forforståelse i forhold til fænomenet, dette betyder at forskeren kan fokusere direkte på fænomenet som det fremtræder. Bagefter kan fænomenet tematiseres og kategoriseres for at finde sammenhængen mellem subjekt og verden. (Zahavi, 2003, s. 13-33)

I den fænomenologiske tilgang er fokus ikke på at erhverve ny viden om verden, men i stedet at forstå de allerede eksisterende forhold. Fænomenologien søger dog ikke at beskrive subjektet videnskabeligt, men i stedet at beskrive en videnskabelig proces, rationalitet og praksis. Denne beskrivelse indeholder en detaljeret og ofte deskriptiv analyse af subjektets intentionalitet. Denne intentionalitet kan ses som både en genstands- og

aktkarakteristisk, da den omfatter det objektspekt som bevidstheden er rettet mod. Det ville i dette speciales tilfælde kunne ses som musik eller musikalsk praksis. (Nielsen, 2007, s. 71) Mennesker er ifølge filosofen Merleau-Ponty kropslige eksistenser, som erfarer fænomener gennem vores sanser. Disse erfaringer bliver dermed en integreret del af menneskets bevidsthed, som er med til at karakterisere menneskets væremåde. Mennesker kan reflektere over fænomenerens fremtræden, deres erfaring af verden, eller deres oplevelser, for at opnå en forståelse. Denne refleksion kan på den måde ses som en filosofisk erkendelse til, at skærpe blikket for den allerede eksisterende verden. På den måde bliver kroppen en væsentlig formidler til at opnå en forståelse af verden. (Thøgersen, 2004, s. 22-29)

3.2 Hermeneutik

Udover den fænomenologiske filosofi har jeg valgt at inddrage hermeneutik, som en mere fortolkende tilgang. Dette finder jeg relevant for at kunne fortolke de fænomener, som udgør empirien i dette speciale.

Hermeneutikken er en forståelseslære, da den søger en større forståelse af fænomener, såsom tekster, samtaler, begivenheder og musik. Et af de mest centrale begreber indenfor teorien er den *hermeneutiske cirkel*, som beskriver metoden. Man opnår en forståelse af fænomenet, som gradvist bliver større og større, ved at bevæge sig cirkulært mellem en forståelse af fænomenets delelementer og dets samlede helhed. Forståelseshorisonten er kreeret ud fra såkaldte forforståelser, som gør at mennesker er i stand til at genkende tegn i verden, og reagere på disse på baggrund af tidligere erfaringer. (Landdrige, 2007, s. 165-169).

Dette kan fx. i dette speciales tilfælde ses som at de forskellige familiemedlemmer lærer at interagere med hinanden, og med tiden er deres forståelse og erfaring med de øvrige familiemedlemmer større og større.

Ligesom de deltagende familier har en forforståelse af hinanden, vil jeg som musiklærer og studerende have en forforståelse for anvendelsen af musik i familier. Denne forforståelse har været brugt i dataindsamlingen, da jeg har spurgt ind til disse, og familierne herefter kunne be eller afkræfte. Det er her vigtigt som interviewer at forholde sig åbent til hvad informanterne siger, så vi ikke gennemtvinger vores egne forforståelser, men i stedet søger at acceptere informanternes. (Landrage, 2007, s. 169-170.)

4. Introduktion metode

I forrige kapitel redegjorde jeg for to videnskabsteoretiske positioner, fænomenologi og hermeneutik, da disse har dannet basis for processen i dette speciale. I det følgende kapitel

gennemgås de anvendte metoder i dette speciale, som har til formål at beskrive hvordan min tilgang har været til at indsamle og efterfølgende bearbejde det indsamlede data. For at opnå en forståelse for, hvilken betydning den aflyttede musik har for de to deltagende familier, har jeg valgt at benytte mig af semistruktureret interview. Som en del af interviewet har jeg stillet alle deltagende familiemedlemmer en opgave, nemlig at vælge en sang, som de har lyst til at dele med resten af familien. Til sidst vil jeg kort præsentere de metoder, som jeg har brugt til at analysere, nemlig deltagerobservation og IPA, også kaldet *interpretative phenomenological analysis*.

4.1 Interviewteknik

For at få et fyldestgørende interview, som kan hjælpe med at besvare specialets problemformulering, er det essentielt at overveje hvordan jeg får et interview med brugbare data. I dette afsnit vil jeg derfor danne mig et overblik over hvad interview er for en metode. Interview er en kvalitativ forskningsmetode, som primært handler om at opnå en viden om en eller flere informanternes holdninger, meninger og oplevelser. I interview arbejdes der ikke med statistik og gennemsnit, i stedet er fokus at få en mere detaljeret og dybdegående indsigt i få udvalgte personers tanker. Før man starter med at interviewe folk er det en god idé at starte med at researche emnet, og finde ud af hvad man egentlig ønsker at opnå med interviewet. Man er både nødt til at overveje, hvilke personer man vil inddrage, samt hvor mange personer der skal inddrages. Man skal overveje hvor fast eller løst struktureret interviewet skal være. Men det kan også være værd at overveje, hvordan man ønsker at efterarbejde interviewet. Ønsker man fx. også at inddrage testpersoners kropssprog i transskriptionen, kan det fx. være en god idé at filme interviewet, i stedet for kun at optage lyden. (Schjødt, 2018)

Interviews er dog ikke gode til alle typer af undersøgelser, i nogle tilfælde kan det være smartere med fx. spørgeskemaer eller antropologisk forskning. Men typisk vil interviewforskning være veloplagt til de rationelle, konversationelle, sproglige og narrative områder. (Brinkmann & Tanggaard, s. 33)

Der er flere forskellige typer af interview (Schjødt, 2018), men jeg har i denne opgave valgt at fokusere på et semistruktureret interview med inspiration fra fokusgruppeinterview. Dette er grundet, at jeg ønsker en slags struktur og tematiske inddelinger i interviewet, som kan gavne mig på sigt, og give et overblik senere hen i analysen. Det hjælper derudover også til at skabe en rød tråd, og et ensartet grundlag i begge interviews. Jeg ønsker dog ikke et helt

låst interview, da jeg tænker jeg gerne vil give informanterne mulighed for at interagere og komme med inputs.

Det semistrukturerede interview kan defineres, som et mere struktureret interview, hvor interviewer benytter sig af en interviewguide. Men rækkefølge kan variere, interviewer har mulighed for at tilføje spørgsmål undervejs. Det er særligt brugbart i situationer, hvor man kun interviewer engang, eller hvor der er flere personer til stede. (Schjødt, 2018) Det er også den mest anvendte interviewform i moderne interviewforskning. (Tanggaard & Brinkmann, 2015, s. 36.)

Ved planlægning af sit interview anbefaler Tanggaard og Brinkmann at forskeren først fokuserer på, hvad man ønsker at finde ud af, og derefter hvordan man finder ud af det. Dette er meget vigtigt, da hvad man ønsker at finde ud af, definerer hvordan man finder ud af det. Derudover fokuserer de også på vigtigheden af et godt forarbejde inden interviewet. Forarbejdet er research, om det emne, man ønsker at undersøge. Man kan fx. undersøge hvad andre forskere har gjort for at finde ud af lignende emner. Ved at undersøge et emne først, bliver det også lettere at danne sig et overblik, over de vinkler man kan pålægge sin undersøgelse. Det vil derudover også gøre det lettere at have en samtale med informanten om emnet, og på den måde måske være lettere at få informanten til at åbne op. Selvom man ikke følger interviewguiden slavisk, og i stedet vælger at følge informanten, så kan man opleve at man alligevel får dækket de områder man ønskede at komme omkring. (Tanggaard & Brinkmann, s. 37-38.)

4.1.1 Opbygning af interviewguide

I dette speciale har jeg valgt at fokusere på et semistruktureret interview, som tillader interviewet at gå udover de allerede forberedte spørgsmål, men stadig holde fokus gennem allerede nedskrevne emner. Jeg vil i det kommende afsnit præsentere min interviewguide, som danner basis for mine interview med de deltagende familier.

Min interviewguide (se bilag 1) er sammensat af 2 kolonner, nemlig forskningsspørgsmål og interviewspørgsmål. Forskningsspørgsmålene er de overordnede tematiske spørgsmål som jeg søger svar på, hvorimod interview spørgsmålene er dem jeg vil bruge rent praktisk i interview situationen. Forskningsspørgsmålene er yderligere et væsentligt værktøj, der kan hjælpe med at tematisere interviewet. I interviewsituationen er det vigtigt at spørgsmålene er letforståelige og konkrete, på den måde er det lettere at få svar ud af informanterne. Dette er specielt vigtigt i denne opgave, da jeg også skal interviewe børn. Jeg oplevede fx. at jeg indimellem i interviewsituationen var nødsaget til at forklare nogle af spørgsmålene, så der var enkelte spørgsmål, som skulle have været simplificeret yderligere.

Det første forskningsspørgsmål i interviewguiden omhandler familiens sammensætning. Dette er både for at få en forståelse for familiens situation, men også for at starte interviewet med spørgsmål, som er relativt 'lette' for informanterne at svare på. Det er rent ud sagt fakta, og omhandler ikke personlige meninger eller holdninger. Under denne kategori har jeg placeret spørgsmål som: *"Hvor mange personer er der i jeres husstand?"* og *"Hvordan ser en typisk hverdag ud for jer?"*

I næste forskningsspørgsmål vil jeg indsnævre en forståelse for husstanden og de forskellige medlemmers forhold til musik. Dette omhandler både musiksmag, men også hvordan musikken anvendes. Måske hører informanten en specifik type musik, når de skal vaske op. Måske hører medlemmerne i familien ikke rigtig musik sammen, men kun hver for sig.

I næste forskningsspørgsmål vil jeg grave lidt dybere ind på børnene og deres forhold til forældre og søskende. Jeg vil på den måde undersøge om musik er en del af deres måde at interagere med hinanden. Sætter en informant fx. noget bestemt musik på, for at opnå en specifik reaktion hos en anden informant? Hvor åbne er husstandens medlemmer om deres musiksmag, og deler de også musiksmag?

Næste forskningsspørgsmål henvender sig mere til forældrene og deres rolle som kulturformidler for deres børn. I dette spørgsmål er det primære fokus musikkultur, men der er også en del andre kulturelle forehavender som er i tæt samspil med musikkultur. Fx. møder man jo også ofte musik i teater, film og dans. Dette omhandler både forældrenes holdninger og tanker bag opdragelse og inddragelse i kultur, men også hvordan de helt praktisk udøver rollen som kulturformidler for deres børn.

For at få en bedre forståelse for familiens musikalske interesser, har alle familiemedlemmer på forhånd fået til opgave at vælge en sang de gerne vil dele med resten af familien. Jeg har givet dem opgaven på forhånd, fordi det kan være svært at vælge en sang på stående fod, og de nu har mulighed for at tænke, og vægte hvilken sang de vælger. I selve interviewet kunne jeg erfare at informanterne rigtig nok havde haft svært ved at vælge sangene. Enkelte snakkede om hele playlister, mens andre snakkede om at musikken er så situeret, så deres 'yndlingssang' afhang af hvad de laver. Men ikke desto mindre så skabte sangene noget kommunikation i familien. Både i forhold til de enkelte personer, familien og selve musik udvælgelsen.

Det bliver interessant at se om den valgte musik kan skabe interaktion. Det kan være de andre informanter også kan lide de øvrige informanters musikvalg, der er dog også chance for at de ikke kan lide den, eller måske er de lidt neutrale overfor den. Da denne opgave også kan have en betydning for de deltagende familiemedlemmers forståelse for hinanden,

slutter jeg interviewet af med at spørge ind til stemningen efter interviewet. Både i forhold til at have delt noget (måske) personligt med resten af familien, men også i forhold til om de er blevet forbavset over de andre familiemedlemmers musiksmag.

4.1.2 Praktiske overvejelser omkring interview

I dette afsnit vil jeg afklare min proces og de praktiske overvejelser bagved interviewene. For at kunne gennemføre disse interview, og at jeg kan besvare min problemformulering, er der flere praktiske overvejelser, såsom: *“Hvor mange skal interviewes?”*, *“Hvorhenne skal de interviewes?”* og *“Skal de interviewes som en gruppe eller alene?”* Jeg vil i det kommende afsnit beskrive processen og de praktiske overvejelser omkring mine interviews.

Søgen efter de rigtige personer startede på facebook.com, hvor jeg lavede et åbent offentligt opslag. Dette resulterede i, at jeg fik 5 henvendelser fra familier (Bilag 1.1), som havde interesse i at deltage. Dette skabte spørgsmål i forhold til hvor mange familier jeg skal bruge, og hvilke familier der skal prioriteres. Som er et spørgsmål i forhold til hvad jeg reelt set ønsker at finde ud af. Jeg vil gerne undersøge hvordan musik anvendes i familien både i forhold til hverdagens gøremål, men også i forhold til interaktion mellem familiens medlemmer. Alle familierne, der kontaktede mig, er forskellige, og der er børn i flere forskellige aldre. De har derfor forskellige områder, hvorpå de kan tilføje viden til min undersøgelse.

I min interviewguide har jeg primært fokuseret på situationer hvor børnene også interagerer omkring musikken. Selvom småbørnsfamilierne (familie 4 og 5) kunne bidrage med spændende information omkring måske vuggesange, eller påvirkelse af spædbørn med musik, så har jeg valgt at fokusere på familierne med lidt ældre børn. Jeg har derfor valgt at fokusere på familie 1 og 2.

Da opslaget blev lavet på min private facebook, er de deltagende familier mennesker jeg er stødt på før. I den første familie har jeg tidligere arbejdet med moren i Musikkens Hus. Hvilket også er derfor jeg specifikt nævner Musikkens Hus i interviewet. I den anden familie har jeg mødt moren og hendes datter i stalden, hvor vi begge har vores heste opstaldet. Selvom jeg har haft kendskab til personerne i begge familier, har jeg ikke kendskab til resten af deres familier eller deres musikalske liv.

Den geografiske placering for interviewet bliver hjemme i familiernes eget hjem. Jeg håber, at de deltagende informanter og specielt børnene vil være mere åbne og modtagelige, når de er i deres egne trygge rammer og omgivelser. Jeg ønsker så vidt muligt at alle i familierne deltager, og det ikke blot er forældrene, der snakker.

For at optage interviewet vil jeg primært benytte mig af videooptagelse, dette bliver ved hjælp af en camcorder. På den måde vil jeg også kunne registrere kropssprog, specielt når vi skal lytte til musik i sidste del af interviewet. Sidder de og vrikker med foden, eller bevæger de sig på en speciel måde? For at være sikker på den tekniske side, vil jeg yderligere også optage lyden på min computer. Hvis noget skulle gå galt med kameraet, er det en ekstra sikkerhed.

4.1.3 Udførsel af interview

I tidligere afsnit har jeg beskrevet hvordan jeg har forberedt de to interviews, og hvilke tanker der danner basis for interviewet. Under interviewene opstod tanker, som jeg ikke var forberedt på. I dette afsnit vil jeg derfor reflektere over interviewenes forløb, og hvad der fungerede og ikke fungerede.

Interviewene er bygget op som fokusgruppeinterview, de er semistruktureret og må gerne afvige fra planen. I selve interviewsituationen fungerede dette godt. Når familierne begyndte at tale udenom de planlagte spørgsmål, var det en god måde at opnå en forståelse for hvordan familiemedlemmerne interagerer med hinanden. Det skal dog nævnes, at de muligvis vil have interageret anderledes med gæster og kamera i huset, end de ville på egen hånd. Der var ikke rigtig nogen af de adspurgte personer, der ikke var aktivt deltagende, så tror det var en succes at holde interviewene i deres hjemlige vante omgivelser. Nogle elementer tog forældrene lidt over i spørgsmålene, specielt er moren i familie 1 god til at svare for resten i familien. Dette er en problematik, som formentligt opstod, da børnene havde svært ved at holde koncentrationen til tider, og moren som den ansvarlige i familien forsøger at løse denne problematik.

En anden problematik i interviewsituationen er mig selv. I interviewet virkede begge familier meget fokuseret på at musik er betydningsfuld, og fortalte glædeligt om hvordan familierne praktiserer og bruger musik. Når jeg snakker med dem, og jeg har den baggrund jeg har, musikstuderende samt musiklærer, så kan det skabe et pres for de undersøgte personer. Hvilket i nogle situationer skabte overvejelser, hvorvidt de faktisk mente det de sagde, eller om de blot sagde det, som de troede jeg ville høre?

I forhold til de adspurgtes opgave om at vælge et stykke musik gik dette også meget godt. Der blev nævnt at det var svært at vælge en sang, da der er meget musik de kunne lide, men at de havde nydt opgaven.

I min analyse har jeg kunnet benytte mig af de valgte sange, til at søge en slags forståelse for personen, der valgte sangen. Det er dog ikke muligt at få en grundig forståelse for personen, da det er begrænset, hvor meget en enkelt sang kan fortælle.

4.1.4 Transskription

Med henblik på at analysere interviewene er de blevet transskriberet. Jeg vil i dette afsnit kort præsentere de overvejelser omkring dette, samt nogle praktiske informationer omkring disse. Før interviewene blev transskriberet er der overvejelser, der er værd at overveje, da transskriptionen kan have stor betydning for den efterfølgende analyse. For det første at overgangen fra verbal til skriftlig, hvor flere kommunikative elementer tabes undervejs, elementer som fx. kropssprog, mimik og tempo. (Kvale & Brinkman, 2015, s. 235-236, Hastrup, 2015, s. 75!!!)

Da oplevelsen af musik godt kan være kropslig, såsom en fod der vrikker i takt, så har jeg valgt at inddrage de elementer, som jeg fandt relevant. Men også hvordan familien kommunikerer med hinanden, fx. når de ser på hinanden inden de spørger om noget. Alt kropssprog er markeret i transskriptionen med parantes, fx. (*vrikker med foden*).

Pauser i informantens tale er markeret med to punktummer efter hinanden. I selve transskriptionen er de forskellige familiemedlemmer opkaldt efter forbogstavet i deres navn, mens jeg, interviewer er kaldt Q. I figur 1 ses en oversigt over de deltagende informanter. Transskription af interview findes i bilag 2 og 3.

A	Mor, familie 1
F	Far, familie 1
T	Datter, familie 1 (8 år)
B	Søn, familie 1 (11 år)
C	Mor, familie 2
M	Yngste søn, familie 2 (10 år)
I	Datter, familie 2 (11 år)
F	Ældste søn, familie 2 (12 år)
Q	Interviewer

Figur 1: Oversigt over deltagende informanter

Da mine interviews omhandler flere personer på engang, har jeg valgt at farvekode dem. Dette er ikke gjort ud fra hvem der siger hvad, men mere hvem den udtalelse handler om. Fx. hvis moren fortæller at faren kan lide at spille computer. Hendes udtalelse handler ikke om hende selv, men om faren. De forskellige farvekoder er anvist i toppen af hvert interview.

I min analyse har jeg benyttet mig af IPA (se afsnit 5.3), som er en temabaseret analyseform. Derfor er der i transskriptionen indsat forskellige overskrifter, som har været en del af analyseprocessen.

4.2 Deltagerobservation

Som en del af mit interview har jeg givet de deltagende familiemedlemmer til opgave at præsentere en sang for resten af deres familie. Denne del af interviewet ønsker jeg at viderebehandle ud fra observationsmetoden deltagerobservation. Jeg vil derfor i dette redegøre for metoden, samt de fordele og ulemper metoden kan have, og de forudsætninger jeg har haft for at bruge denne metode på bedste vis.

Observation er ofte set som et essentielt kvalitativt værktøj indenfor antropologisk feltarbejde. Observationen kan dokumenteres på forskellige måder, fx. ved notetagning eller videokamera. De kan foregå i forskellige kontekster og forskellige kulturelle miljøer, som fx. institutioner eller derhjemme. Tidsmæssigt kan de strække sig over korte men også længerevarende perioder. Metoden åbner op for at forskeren kan have både et bredt fokus, men kan ligeledes indkredses til et specifikt afgrænset område. På den måde er der mange muligheder indenfor denne metode, som kan bruges til flere forskellige formål i undersøgelsen af et ønsket fænomen.

Der findes to overordnede typer af observation: *den eksperimentelle observation* samt *deltagerobservation*. I denne opgave har jeg valgt at benytte mig af deltagerobservation, da denne er med til at belyse menneskelige oplevelser og erfaringsprocesser. Denne foretages oftest i en social sammenhæng, hvor forskeren har mulighed for at interagere med det undersøgte miljø, og at forskeren kan deltage i praksissen som observeres. Forskeren kan dog også vælge at placere sig som fluen på væggen, og udelukkende være observatør. (Szulewicz, 2005, s. 81-84)

I undersøgelsen er der flere elementer som er værd at overveje, fx. hvilke personer der deltager, deres relation til hinanden og det fysiske rum hvor observationen foregår. Det er væsentligt at forskeren er en integreret del af det observerede, men samtidig så skal forskeren formå at holde sig reflektivt til situationen som en udefrakommende. (Hastrup, 2003, s. 15-17.)

Forskeren er ved sin tilværelse med til at skabe det rum man befinder sig i, og bliver en del af det fællesskab i rummet, også selvom vedkommende forsøger at være anonym. Derfor er rollen som observatør ikke helt uden problemer. (Holgersen, 2002, s. 59-65) I dette speciale deltager familierne og jeg i rummet, hvor jeg har haft en rolle som tovholder, der har spurgt

ind til de forskellige personers tanker, så alle har haft mulighed for at ytre deres holdninger. Deltagerne har fået opgaven på forhånd, og har derfor haft mulighed for at forberede og reflektere over deres bidrag.

I forhold til at beskrive og tolke de observerede situationer har jeg som forsker haft visse forudsætninger. Jeg har selv været barn, og er en del af en familie, og har på den måde selv taget del i den *førrefleksive livsverden*. (Holgersen, 2002, s. 62)

4.3 IPA

Jeg har i dette speciale valgt at benytte mig af analysemetoden *Interpretative Phenomenological Analysis*, forkortet kaldet for IPA. Jeg vil derfor i dette afsnit kort præsentere metoden.

IPA er en metode som er beregnet til at belyse de indsamlede interview fænomenologisk. Interpretative phenomenological analysis, søger at undersøge hvordan individuelle personer forstår verdenen omkring og deres egne oplevelser. I denne analyse antager man at mennesker er selvfortolkende, hvilket betyder at de er aktive engageret i at fortolke de begivenheder, enheder og mennesker i deres liv. Forskeren forsøger derfor at forstå, hvordan det er at være deres subjekt, selvom dette aldrig er muligt. Dette gøres ved at fortolke aktiviteter, som har betydning. IPA er derfor en dynamisk process, hvor forskeren har en aktiv rolle, der vil påvirke, hvordan de får tilgang til den deltagende persons forståelse, og hvordan de vil få den deltagende persons verden til at give mening. (Pietkiewicz & Smith, 2012, s. 361-369)

IPA skal dog ikke misfortolkes som en diskursanalyse. Der analyseres derfor ikke på hvordan informanterne siger det de gør, og hvor lange pauser de tager. IPA metoden er derimod en fænomenologisk metode hvis fokus er på den individuelle oplevelse af et fænomen. (Landridge, 2007, s. 110)

Metoden kan deles op i fire trin, først læses transskriptionen igennem adskillige gange, imens der i venstre margin løbende noteres beskrivelser af tekstens mening. Disse beskrivelser skal være uberørte af eksterne teorier, så de fremstår allermest troværdige. I metodens andet trin er fokus på at omskrive disse beskrivelser til temaer. Disse temaer kan have kobling til teoretiske begreber. I metodens tredje trin er de fremkomne temaer arrangeret som en liste, som skal angive hvilke temaer der står alene, og hvilke der hører så tæt sammen at de kan omformuleres til et fælles tema. I metodens fjerde trin er de endelige temaer præsenteret, disse præsentationer ledsages af citater og beskrivelser fra transskriptionen for at afklare temaernes individuelle mening. (Landridge, 2007, s. 111)

Metoden er særligt anvendt til individuelle interviews, da der i fokusgruppeinterviews ikke udelukkende udtrykkes en enkelt persons synspunkt, i stedet er det en blanding af individuelle oplevelser. Ved fokusgruppeinterview vil det derfor være en fordel at lave to analyser. Den første for at afklare gruppens mønstre og fælles bevidsthed, mens den anden analyse fokuserer på individuelle temaer. (Smith, 2004, s. 50) Da mine interviews er foregået med flere mennesker på samme tidspunkt, vil jeg derfor lave to analyser som anbefalet pr. familie.

4.3.1 Fænomenologiske retninger

Som tidligere nævnt har jeg ønsket at anvende en fænomenologisk og hermeneutisk tilgang i min analyse. Disse fremstår blandt andet gennem valg af metode, men derudover har jeg også fulgt tre fænomenologiske retningslinjer, som jeg vil præsentere i dette afsnit.

I min analyse har jeg fulgt tre fænomenologiske retningslinjer, nemlig *parentesreglen*, *beskrivelsesreglen* og *ligeværdighedsreglen*. Den første skal forstås som at jeg har sat parentes om min egen forhåndsviden, så interviewene kan træde frem i sin egentlig form, uden påvirkning fra min side. Den anden retningslinje går ud på at beskrive dataen, fremfor at forklare. Den sidste retningslinje handler om at give alle opståede temaer lige værdi, og ikke fremhæve nogle temaer over andre.

5. Analyse

Jeg har tidligere i kontekstualiseringen (kapitel 2) redegjort for teorier vedrørende familiebegrebet, identitet og musik samt musikanvendelse. I min analyse ønsker jeg primært at fokusere på informationen givet i de to interviews med familierne. Jeg vil derfor i enkelte afsnit i løbet af dette kapitel forsøge at glemme min egen forhåndsviden, og i stedet fokusere på hvad informanterne har at fortælle. Jeg vil fokusere på at beskrive temaerne. I første del af analysen, som er min IPA analyse, vil jeg kun have fokus på det sagte. Mens jeg i anden del af analysen under deltagerobservation også vil inddrage kropssprog samt informanternes udvalgte sange. Jeg vil senere i kapitel 6 samle informationen indsamlet i forholdsvis kontekstualiseringen (kapitel 2) og analysen (kapitel 5).

5.1 IPA trin 4

I de følgende afsnit vil fokus være på at opnå en forståelse af de forskellige temaer fundet i IPA trin 1-3. (Bilag 4-5) Disse temaer er musik og identitet, forælderrollen, interaktioner og musikaflytning. Jeg vil først gennemgå dem en af gangen. Som de forskellige temaer gennemgås vil jeg inddrage citater fra de to familier. Disse citater har til formål at klarlægge og understøtte fremkomsten af de fire overordnede temaer. I den sidste del af IPA analysen vil jeg se på temaerne som en helhed, for at finde ud af hvordan de hænger sammen.

5.1.1 Tema 1: Musik og identitet

I det første afsnit vil jeg kigge nærmere på de enkelte informanternes musikalske interesser, som forsøg på at forstå betydningen for musik og identitet. Jeg har delt afsnittene op ud fra familie, hvert afsnit vil inkludere noget om de enkelte individer i familien og musikkens betydning for dem, efterfulgt af familien som helhed. Dette afsnit vil samtidig give en lidt grundigere præsentation af de enkelte personer. Alt information i de kommende afsnit er hentet fra bilag 2 og 3.

5.1.1.1 Familie 1

I dette afsnit søger jeg at beskrive hvordan familie 1 som helhed og de enkelte personer fra familie 1 anvender musik. Først vil jeg skrive om familiemedlemmerne individuelt, datteren, sønnen, moren og faren. Til sidst vil jeg beskrive hvordan familien anvender musik sammen.

Det første familiemedlem, som jeg vil beskrive, er datteren på 8 år. Hun hører meget klassisk musik til ballet, til kor synger hun sange som; *I mine øjne*, og *Vågner i Natten*, som hun også vælger at spille for familien. Indimellem glemmer hun dog sangene, når hun kommer hjem, og får derfor ikke altid delt dem. Hvad hun hører er på den måde afhængig af hvilken kontekst hun er i. Ellers hører hun ifølge moren gerne radiohits, hvor folk laver et eller andet fjollet til i videoerne, nogle gange har videoerne også nuttede elementer. Hun kan derudover også godt lide musicals, og moren fortæller hun er på venteliste til at starte til drama. Hendes interesse for musicals, som er en teaterform hvor talt dialog veksler med sang, dans og optrin, kan måske bunde i hendes egne interesser indenfor sang og drama, og kunne give hende en måde at identificere sig selv med lige netop denne genre.

Hun kan godt lide at høre de samme sange ofte, og familien fortæller det nogle gange er lidt til gene, specielt når det kun er klip fra sangen som er 30 sekunder lange. Broren fortæller fx. om *Vågner i Natten*; "*Synes den begynder at være lidt dårlig når man hører den tusind gange.*" *Vågner i natten* er ligeledes hendes helt store yndlingssang ifølge interviewet. De mange gentagelser kan ses som et tegn på, hvor stor glæde hun finder i den sang. Det fortælles at hun ofte synger *Vågner i Natten* med hendes veninder, men også at hun ofte danser til den sammen med moren. Det kunne derfor tolkes at der er store sociale associationer forbundet med lige netop denne sang. Jeg vil komme nærmere ind på denne sang senere hen i specialet. (afsnit 5.2.1)

Faren fortæller at datteren finder ro, når hun skal koncentrere sig, ved at sidde og nynne. Dette kan fx. foregå når hun skal cykle. På den måde kan musik ses som værende et redskab, der kan bruges til at slappe af og koncentrere sig. Når hun deltager i den musikalske praksis (at nynne), så kan hun regulere sin egen krop til at fokusere.

Den næste person jeg vil beskrive er sønnen på 11 år. I sin fritid går han til trommer, og trommer gerne på væggene og bordene hjemme i huset, blandt andet nævnes *I Will Rock You*. Han kan godt lide at høre radiohits på youtube, der er redigeret med FNAF videoer, blandt andet nævnes Marshmello og senere hen Believer med Imagine Dragons. Udover FNAF videoer nævnes drengens sangvalg, *Det er fedt at være noob*. Denne vil blive gennemgået grundigere i afsnit 5.2.1.

Q: Hvad så med jer som forældre? Kan i nogle gange blive træt af det musik jeres børn hører?

F: Ja! Og det tror jeg bettemand har fået af vide mange gange, men det er fordi..

A: Men det er ikke så meget musikken, som det er videoerne.

F: Arrrg.. Jeg synes også noget af musikken den er sådan.. Altså det der fnaf der! Der er vi sådan ofte, der er noget lidt voldsomt nogle gange.

A: Ja.. Det er det der om tingene er alderssvarende. Og vi skal passe lidt på engang imellem.

B: Men jeg synes aldrig det er uhyggeligt. Så det synes jeg er mærkeligt at i synes.

A: Nej.. Men du snakker ikke helt engelsk endnu. Du forstår ikke alt hvad de siger, det gør vi jo. Så derfor synes vi ikke det hele er lige godt.

B: Jamen hvorfor kan i ikke lade mig se det indtil jeg kan forstå det?

Uddrag 1, bilag 2, s. 9-10

I dette uddrag fortæller forældrene at sønnen ofte hører på at forældrene er træt af de videoer som han ønsker at se, da de ikke finder dem alderssvarende og at de til tider er lidt voldsomme. Sønnen selv responderer at han ikke synes det er uhyggeligt, og vil gerne have lov at se det.

Flere steder i interviewet modsiger han forældrenes udtalelser, fx.

A: I er blevet så store nu, så i ser alle de der julekalendere. I elsker alle sangene.

B: Øh nej.. Ikke mig. Jeg elsker ikke allesammen.

F: Nej.. Du er bare Rasmus modsat lige nu. (kilder B i siden)

Uddrag 2, bilag 2, s. 7

Her nævner moren at børnene elsker alle sangene i julekalenderne, hvortil sønnen siger han ikke elsker allesammen, og faren responderer på hans mange modsigelser ved at kalde ham Rasmus Modsat. Hvilket kunne tolkes som sønnens måde at tage lidt afstand fra familien og forældrene.

Måske er de voldsomme videoer en måde for sønnen at sætte spørgsmålstejn ved hans egen rolle i familien, at han gerne selv vil begynde at bestemme lidt, og have lidt mere magt. Det kan være en måde hvorpå sønnen kan rebellere mod hans forældre.

Den næste person som jeg vil beskrive er moren, som går ledig for tiden, og ellers godt kan lide at læse. Hun bruger forskellige playlister alt afhængig af hvad hun laver. Hun fortæller hun blandt andet godt kan lide at lave mad til dansk musik, og eksemplificerer med Dodo and the Dodos. Når hun hører dansk musik, fortæller hun at hun nogle gange kan lokke børnene til at komme ud i køkkenet og synge med.

Q: Hvad er det så for noget musik i hører når i danser?

A: Det er de danske hits ikke? (til T)

T: (nikker, og går tilbage til at lege med sin bamse)

B: Ikke mig

A: Sømand af verden og Vågner i Natten og.. Køb bananer og..

F: T, stop så.

A: Og Midt om Natten. (kigger på B)

B: Nej

A: Den kan du godt lide.

B: Ja. men ikke mere.

A: Nå..

Uddrag 3, bilag 2, s. 9

I dette uddrag hører vi at det ligeledes typisk er de danske hits der sættes på, når der skal danses. Her nævnes sange som *Sømand af verden*, *Vågner i Natten* og, *Køb Bananer* og *Midt om Natten*. Den danske musik kan på den måde ses som musik, der samler familien, og de store sociale komponenter kan være en årsag til morens glæde for dansk musik. Hvis hun hører den slags musik, så belønnes hun med resten af familiens selskab.

A: Musik skaber en god stemning. Den er god baggrund. Baggrund til ens liv agtig.

F: (Nikker)

A: Godt soundtrack.

Uddrag 4, bilag 2, s. 15

Sidst i interviewet nævner moren at musik skaber en stemning og er baggrunden i deres liv. Den mest gængse forståelse af soundtrack er musik, der associeres med andet medie, fx. en film, serie eller spil. At musik skal ses som baggrund til ens liv, kan tolkes som at hendes liv er en historie (fx. ligesom en film), som gøres levende vha. musik.

Faren arbejder i Elgiganten, og spiller computer i fritiden. Han hørte meget hardstyle i sine yngre dage, men stoppede med det, da hans rolle ændrede sig og han blev far. Han hører det stadig når han støvsuger, eller når han er alene hjemme.

F: Den her den hedder Great Spirit. Men ellers så.. Det kunne ligeså godt have været Tarzan Mama Mia, eller Vågner i Natten de der ting der.

Vi havde Spotify til at starte med og der var Sømand af Verden ikke på. Man kunne få den som en melodi, men den var ikke på som den originale sang.

Men så fik vi så Yousee Musik og Tellmore Musik og der var den på. Yay. (Tager begge arme i vejret.)

A: (Griner)

F: Den er rigtig god.

Uddrag 5, bilag 2, s. 13

Ud fra dette uddrag præsenterer faren sit sangvalg, hvortil han nævner andre sange han havde overvejet, som fx. *Tarzan Mama Mia*, *Vågner i Natten* og *Sømand af Verden*. Han fortæller derudover at udvalget af musik på streamingtjenesterne, har været årsag til de har valgt at få Yousee Musik og Tellmore Musik. Musikudvalget på de forskellige

streamingtjenester har derfor også stor betydning for faren. De forskellige sangvalg kan være et udtryk for at han ligeledes har en meget bred musiksmag. Senere i interviewet da moren har introduceret hendes sang, inspireres faren til andre sange som han godt kan lide, herunder Bon Jovi, Summer of 69 og Ed Sheeran. Snakken om musik og responsen på hinandens musik kunne tolkes som en måde hvorpå moren og faren finder samhørighed.

A: (Griner) Og far vil helst være med når vi fjolledanser.

F: Ja.. Det der med rytme er lidt svært når konen siger man har antirytme.

A: Det er sjovt som han kan ramme imellem takterne. Jeg forstår det ikke helt.

F: Det værste du nogensinde har sagt til mig tror jeg, det er; "Du må ikke danse for vores datter, for du danser hende ud af takt!"

Uddrag 6, bilag 2, s. 8

I dette uddrag snakker moren og faren om farens evner til at danse. Moren siger han har 'antirytme', og at han danser datteren ud af takt. Og at han på den måde påvirker hendes rytmesans uhensigtsmæssigt.

Som helhed præsenterer familien sig selv som meget åbensindede når det kommer til forskelligt musik. Dette kommer både til udtryk i form af at kunne høre til forskellige genre, men også åbenhed i forhold til hvad de kan lide og ikke kan lide. Forældrene nævner at børnene er begyndt at trække sig mere ind på værelserne end de tidligere har gjort.

A: Vi har sådan en ting nogle gange, hvor så hører vi noget musik, også skiftes vi til at få lov at vælge en sang som de andre skal høre.

Uddrag 7, bilag 2, s. 5

I dette uddrag fortæller moren at familien præsenterer forskellig musik for hinanden, hvor de på skift får lov til at vælge hvad der skal høres. De fortæller dog senere, at det ikke er helt uproblematisk, men at denne praksis også danner base for skænderier, da børnene gerne vil være den der vælger sang hele tiden. Der fortælles at familien udover at lytte til forskellig musik, også kommunikerer omkring musik.

A: Vi har ikke sådan helt vilde præferencer.

F: Altså nogle gange når vi er hjemme hele familien, og der lige bliver sat noget Kim Larsen på, eller Dodo and the Dodos.

A: Ja noget hvor alle kan være med.

Uddrag 8, bilag 2, s. 6

I dette uddrag fortæller familien at Kim Larsen og Dodo and the Dodos er musik hvor hele familien kan være med. Men i juletiden lytter familien gerne til en masse julemusik. Musik høres ikke kun på anlægget derhjemme eller på radioen i bilen, men også live til diverse koncerter. De vælger ofte koncerter for børn, de nævner blandt andet Rasmus Seebachs børnekoncerter samt Michael Back. Michael Back er en børnemusiker, som både laver koncerter, underholdning i institutioner samt foredrag og underviser voksne i SSB. (Back, 2019)

Ellers har forældrene indimellem været til voksen koncerter uden børnene. Men hvor mange og hvilke koncerter de ser, er også afhængig af økonomi.

5.1.1.2 Familie 2

I dette afsnit vil jeg beskrive hvordan medlemmerne i familie 2 anvender musik individuelt, men også hvordan familien anvender musik sammen. Jeg vil indlede med at skrive om medlemmernes individuelle musikanvendelse, den yngste søn, datteren, den ældste søn og moren. Til slut vil jeg kigge på familien som en helhed.

Den første som jeg vil skrive om i familie 2 er den yngste søn på 10 år. I fritiden spiller han håndbold, trommer og går i klub. Det fortælles dog at han ikke altid lige husker at gå til musikundervisning. Han kan godt lide musik, hvor der er lidt gang i den, bortset fra om aftenen, hvor det helst skal være noget lidt stille musik. Han hører musik når han føler han trænger til det, og kan ikke helt beskrive, om der er specifikke tider, han har lyst til at høre musik. Hans foretrukne streamingtjeneste er youtube, hvor han kan se videoer samtidig, men fortæller at han også bruger spotify, når han er ved at løbe tør for strøm på mobilen. Dette er fordi spotify ikke bruger ligeså meget strøm som youtube.

M: Nogle gange til træning, så er der en der hedder (drengenavn), han plejer at sætte noget musik på.

Så er det ikke sådan noget stille musik, men noget der får gang i det. Har måske ikke altid den pæneste tekst. Men det er noget hvor rytmen er god.

Uddrag 9, bilag 3, s. 5

Han fortæller at han til håndbold gerne hører musik hvor rytmen er god, men at teksten ikke altid er den pæneste. Men musik er der primært til opvarmning for at komme i stemning. Musikdeling foregår ikke rigtig derhjemme, men primært med hans venner. Her kan det godt hænde at de præsenterer hinanden for musik. Han fortæller dog også, at han ikke rigtig har tænkt så meget over, om han går og snakker om musik.

Den næste jeg vil beskrive er datteren, som er 11 år og det mellemste barn. I sin fritid rider hun samt spiller ukulele. Hun kan bedst lide at høre popmusik, men ikke når hun skal koncentrere sig i skolen. Musik aflytningen foregår typisk i situationer, hvor hun keder sig fx. under oprydning. Ligesom sin bror foretrækker hun ligeledes at streame musik på youtube. At der er flere børn som foretrækker youtube, hvor de kan se videoer, kunne godt tyde på at videoerne også har en betydning for musik. Hun fortæller hun har en hemmelig musik som er My Little Pony sange, specielt Pink Fluffy Unicorn.

Hun er ikke vild med alt den musik de øvrige familiemedlemmer hører, og hvis moren hører noget hun ikke kan lide, går hun ind på værelset og lukker døren. Omvendt kan børnene også komme op og skændes når hun spiller klaver. Klaveret kan hun ikke skrue ned på, og det er ofte gentagne passager hun øver. Hun kan også finde på med vilje at sætte musik på, for at skabe irritation ved hendes brødre. Hun kommer med et konkret eksempel på dette, nemlig Olga Polka.

Den ældste søn er 12 år, og spiller i sin fritid fodbold. Han er den eneste i familien, som ikke spiller på et instrument, da det ikke har hans interesse. Han joker fx. med at han spiller computer i stedet for.

Han fortæller han hører meget tramp når han er alene. I forhold til når de øvrige familiemedlemmer spiller musik, synes han ikke altid det de vælger er godt, men han synes ikke musiksmagen skaber konflikt i hjemmet. Som han siger:

F: Altså jeg synes nogle gange at det er noget rigtig dårlig musik de vælger, men jeg bliver ikke uenig med dem.

Uddrag 10, bilag 3, s. 7

Det er primært hvis det er generende i form af at musikken fx. er for høj. Han deler gerne videoer med hans mor, men fokus er ikke på musikken, men på videoen. I skolen har de en ordning hvor de skiftedes til at vælge musik, dette skaber nogle gange kommunikation blandt ham og hans venner, specielt hvis pigerne har sat noget dårligt musik på. Ligesom hans søster kan den ældste søn også finde på at sætte musik på, blot for at skabe irritation ved de andre familiemedlemmer. Han giver ikke noget konkret eksempel, men fortæller det er et basboost, som lyder virkelig dårligt.

Heller ikke dans har fanget sønnens interesse, og han fortæller han ingen takt har.

Moren er skilt, 40 år, og interesserer sig mest for hund, hest, musik og læsning. I hverdagen er hun selvstændig og arbejder med læringsmiljøer og ledelsesorganisering. Hun bruger ikke rigtig musik i sit arbejde.

Moren er primært den bestemmende faktor i forhold til den fælles musik i hjemmet. Hun bestemmer fx. om de skal høre musik i bilen, men også hvilken musik der spilles i stuen. I bilen er hendes valg af musik betinget af antal af mennesker i bilen, og hvorvidt man skal snakke sammen eller ej. Hun fortæller fx. at hun altid hører musik, når hun kører alene.

Ligeledes har hun musik, som hun primært kun hører når hun er alene, det er lidt mere krævende musik, som hun føler godt kan blive larm med snak i baggrunden. Hun eksemplificerer det med jazz. Hun spiller også gerne en del klaver, når hun er alene hjemme. Hendes musikalske praksis er på den måde præget af den kontekst, hun befinder sig i. Morens sangvalg er Hallelujah, en sang, som hun fortæller har fulgt hende i 100 år. Det handler ikke om artisten, der spiller den, hun fortæller hun hører den i mange forskellige versioner. Hun fortæller, det ikke som sådan er noget specielt omkring den som sådan, men hun kan godt lide stemningen omkring den. Denne sang afdækkes yderligere i 5.2.2.

Familie 2 beskriver sig selv som værende en travl familie, hvor alle medlemmer laver hver sit om eftermiddagen, men efterfølgende samles om aftenen. Deres hjem er fyldt med musikinstrumenter, og de fleste, bortset fra den ældste søn, spiller et instrument.

Det er primært moren der styrer den fælles musik, som spilles i bilen og i stuen. Men de fortæller dog at der ikke rigtig er nogen, der spiller så høj musik, at man ikke kan gå ind til sig selv og høre noget andet.

De kan også godt finde på at danse sammen i stuen, og de fortæller at de faktisk gjorde det tidligere den dag hvor interviewet fandt sted. Familien har også været afsted til koncerter sammen, blandt andet Cool Kids og Åh Abe. Børnene har dog svært ved at huske dem.

5.1.3 Opsummering Musik og Identitet

Jeg har i de to tidligere afsnit 5.1.1.1 og 5.1.1.2 beskrevet informanternes musikalske vaner baseret på information opnået i de to interviews. I denne beskrivelses proces har jeg primært fokuseret på det sagde i interviewet og set bort fra teorierne præsenteret i kontekstualiseringen. (afsnit 2.2) Jeg vil i det følgende afsnit sammenligne teorien med informationen opnået i interviewet.

Ifølge Dys. et al. så kunne ens musikalske identitet ofte ses ud fra ens musikalske præferencer. (Dys. et al., 2017 s. 2-3) Men samtidig fortæller Jenkins at den måde en

person præsenterer sig på, kan variere alt afhængig af miljø. (Jenkins, 2008, s. 17) Dette må betyde at vi gennem interviewet vil kunne få et lille indblik i hver persons identitet, men også at dette indblik ikke vil være et fyldestgørende billede, da det blot er det billede, informanterne ønsker at præsentere i interviewsituationen. Derudover er det også værd at have i mente, at det de måske ønsker at projicere, måske ikke er det andre mennesker opfanger.

Frith nævnte at identitet er en konstant udviklende proces, hvor man aldrig er færdig med at lære eller udvikle sig. (Frith, 1996, s. 109-111) I begge familier præsenterer de forskellige medlemmer musik for hinanden. Det ses meget tydeligt i familie 1, hvor forældrene ønsker at lære børnene om 'andet musik', men også at børnene gerne vil spille deres musik for forældrene. Ligeledes i familie 2 fortæller moren at børnene ofte kommer med videoer hun skal se på youtube, selvom børnene siger at fokus ikke er på musik men på videoen, så er de stadigvæk med til at udvikle morens musikalske kendskab. At moren altid bestemmer, hvilken musik der afspilles i fællesarealerne, kan også ses som en måde hvorpå moren kan udvide børnenes kendskab, også selvom dette ikke er i fokus.

Frith nævner at musik er en oplevelse, som bidrager til identitetsudvikling, og giver fornemmelse både for en selv, men også ens placering i gruppen. (Frith, 1996, s. 109-111) Dette kunne fx. ses som en forståelse af sig selv som mor i en familie. Som tidligere nævnt i afsnit 2.1, så ses det kvindelige køn stereotypet som det svage køn, der forbindes med det passive, følsomhed, undertrykkethed og intuition, hvorimod manden sås som det stærke køn og forbindes med magt, undertrykkelse, aggression, mod, lederskab, logik, intelligens og teknologi. (Stefánsson, 2012)

Hvis vi fx. sammenligner dette med nogle af de personer vi har mødt i vores interviews, kan man godt drage lidt paralleller. Faren i familie 1 kunne fx. i sine unge dage godt lide hardstyle. En genre som ofte forbindes med hurtige rytmer, synth, mange gentagelser og en kraftig bas. Det kan ses som en aggressiv form for musik, som sagtens kan overdøve andet mere stille musik. Det er teknologisk set en af de nyere former for musik, da den er betinget af computeren og udviklingen af MIDI. (Hargreaves & North, 1999, s. 71-73) En aggressiv og teknologisk ny form for musik stemmer meget godt overens med de stereotyper der forbindes med det mandlige køn.

Ser vi på moren i familie 2 kan hun godt lide at høre musik, hvor hun kan fundere lidt over det, som fx. jazz. Jazz er en rytmisk stilart, og der er mange forskellige slags jazz, men hun fortæller det ikke 'longe jazz', men 'jazz jazz'. Hvilket må betyde at det gerne er det lidt mere avancerede jazz hun omtaler. Der må her være tale om musik, som giver moren mulighed

for at gå på oplevelse i forskellige følelser. Som igen stemmer fint overens med de stereotyper, der forbindes med det kvindelige køn.

På den måde kan deres musikalske præferencer også lede tilbage til deres rolle i familien. Prøver vi at kigge på datteren i familie 2, som fortæller at hun i alt hemmelighed godt kan lide My Little Pony sange, specielt Pink Fluffy Unicorn er en favorit, så passer datterens interesse for heste fint overens med at sangen handler om en enhjørning. Derudover er der en ukulele, der spiller i baggrunden, som hun også selv spiller. Det kan derfor tolkes at der er flere elementer i sangen som stemmer overens med datterens interesser. Videoen er en tegnefilm, og må være tiltænkt børn. Måske er det det barnlige element, der gør, at sangen er blevet en hemmelig glæde. Da datteren er 12 år, og snart nærmer sig teenageårene, kunne det tænkes at hun gerne vil fremstå ældre, ved at tage afstand til mere børnevenlig musik.

En sådan måde at dømme folk ud fra deres musiksmag var ifølge Marshall og Naumann meget normalt. Ifølge dem er det også derfor at musiksmag netop er en af de emner mennesker ofte bruger til at lære en anden person at kende. (Marshall & Naumann, 2008, s. 74-75.) Men vi kan ikke vide om disse bedømmelser er korrekt tolket.

Børnene i familie 1 vil meget gerne være dem der vælger musik hele tiden, hvilket har skabt flere diskussioner. Ifølge Turino er det at styre lydrummet en måde at projicere sig selv gennem hele huset. (Turino, 2008, s. 93) Børnenes ønske om at styre den fælles musik, kan på den måde ses som et ønske om at udtrykke sig selv i familierummet.

Ifølge Frith besidder menneskers musikalske præferencer en form for mystik, hvor det kan være svært at beskrive hvorfor noget musik virker, og hvorfor noget ikke gør. Dette stemmer meget godt overens med at fx. den yngste datter i familie 1 havde svært ved at beskrive, hvorfor hun godt kan lide Vågner i Natten.

Kigger vi nærmere på udvikling af musikalske præferencer, nævner Dys et al. tre interaktioner, som havde stor betydning, nemlig identifikation, individuation og integration. Ud fra disse interviews vil det ikke være muligt at påpege disse interaktioner fyldestgørende, da vi som tidligere nævnt kun får et mindre indblik i de deltagende familiers præferencer. Men der er elementer som kunne tænkes at stemme overens. Fx. at datteren i familie 1 elsker Vågner i Natten, og at hendes forældre også elsker dansk musik. Det kunne på den måde tænkes at hendes interesse kunne være 'arvet' fra hendes forældre, og kunne på den måde ses som et eksempel på identifikation.

Individuation er interaktionen hvor børnene søger inspiration andre steder fra. Dette kunne fx. ses i interviewet med familie 2, hvor alle børnene fortæller at de primært kun

kommunikerer om musik med deres venner. Dette kunne ses som en måde at søge væk fra familien. Integration er interaktionen hvor identifikationen og individuationen smeltes sammen. En sådan interaktion er ikke umiddelbart muligt at fastslå ud fra interviewet.

Musik kan ifølge DeNora påvirke og skildre følelser. Den kan agere som en beholder med forskellige følelser, fx. et minde, en person eller en tid. (DeNora, 2006, s. 144) Ser vi fx. på moren i familie 2s musikvalg Hallelujah, så fortæller hun at det er en sang der har fulgt hende i mange år. Ikke i en specifik udgave, der er heller ikke nogen specifikke minder i den, men hun kan godt lide stemningen omkring den. Moren kan ikke helt beskrive hvorfor, men sangen kan ses som værende meget betydningsfuld for hende. I stedet for at sangen agere som en følelsesbeholder, kan det være sangen skal forstås som en følgesvend. Måske er der ikke kun et specifikt minde i, men flere fordi den har fulgt hende så længe.

5.1.2 Tema 2: Forældrerollen

I tidligere afsnit har jeg afdækket IPA analysens første tema, nemlig Musik og Identitet. Her har der været fokus på sammenhængen mellem identitet og musikalsk praksis samt præferencer. I det kommende tema ønsker jeg at kortlægge musiks betydning for forældrerollen. Det vil dog ikke være muligt at kortlægge forældrerollen uden inddragelse af barnerollen, da disse er stærkt afhængig af hinanden. Man er kun forældre, hvis man har et barn at være forældre til. Jeg har delt temaet op i 2 dele, første del beskriver musiks betydning for interaktionen mellem børn og voksne, mens anden del omhandler forældrenes rolle som kulturformidler. Forældrenes rolle som kulturformidler kunne også ses som hvorpå forældrene opdrager deres børn indenfor musikalsk praksis.

5.1.2.1 Interaktion mellem forældre og barn

I dette afsnit vil jeg redegøre for nogle af de elementer, der spiller ind når forældre og børn interagerer omkring musik. Disse elementer er blandt andet de forskellige rollers position i familien, og forældrenes syn på hvad der er egnet og ikke egnet for børnene at lytte til.

F: Nogle gange sætter mor noget på herinde (Peger på anlægget) Eller spiller klaver (peger på klaveret), og så er vi ligesom tvunget til at høre det.

I: Også går jeg ind på mit værelse, lukker døren og sætter noget andet på.

Uddrag 11, bilag 3, s. 6

I dette eksempel kan morens rolle som forældre ses som havende mere magt end børnene. Det er hende der bestemmer i hjemmet og har det sidste ord i forhold til hvilken musik, der afspilles i fællesarealer. Børnene er 'tvunget' til at høre det, ved mindre de bevæger sig ind på deres eget område, i form af deres værelser. Børnene er på den måde ikke fuldstændig magtesløse. De kan vælge enten at acceptere morens musik, eller gå et andet sted hen. Moderens musikbrug kan derved skabe en reaktion ved børnene.

A: Jeg kan faktisk rigtig godt lide dansk. Altså sådan noget Dodo and the Dodos og.. For så kommer de nogle gange med over og synger med. (peger over mod T, som stadig er i sin egen verden med bamsen og kameraet)

Uddrag 12, bilag 2, s. 3

I dette eksempel sætter moren bevidst musik på, som kan påvirke børnene til socialt samvær. Her kan musik ses som en måde at skabe samhørighed mellem barn og forældre.

I begge de adspurgte familier hører vi om en problemstilling, som forældrene må tage højde for. Hvilken slags musik er 'egnet' for børnene at høre, og hvilken musik er ikke.

F: Ja.. I mine unge dage der hørte jeg lidt sådan noget hardstyle. Det er ikke så børnevenligt, så det hører vi ikke rigtig herhjemme.

(...)

Q: Men hvad så når familien ikke er hjemme? Kunne du så godt finde på at sætte det på?

F: Noget der måske lige var lidt mere bas på? Ja det kunne jeg godt.

Også når konen ikke er hjemme til at sige 'Skrud ned' eller 'Sluk', eller...

Uddrag 13, bilag 2, s. 4-5

I dette citat fortæller faren at hans tidligere interesse for hardstyle ikke er børnevenlig, og derfor hører han det ikke så meget mere. Faren har derfor tilpasset sig de nye rammer i hjemmet, og hans nye rolle som forældre. Når de øvrige familiemedlemmer ikke er hjemme, kan han dog godt finde på at sætte det på igen. Det betyder derfor meget for faren, hvem der er hjemme, når han lytter til musik. På den måde er det heller ikke kun børnene, som har måttet tilpasse sig forældrenes tanker om, hvad der er egnet og ikke egnet for børn.

C: (...) Det er egentlig mest på grund af teksterne. Jeg synes noget af den rapmusik, som de synes er godt. Jeg er ikke super vild med de tekster, for jeg synes de er sådan.. De er faktisk i den klamme afdeling.

(...)

C: Så der er ikke som sådan noget jeg ikke kan lide, eller det er der, men det er mest sådan tekster og sådan jeg synes der er sådan lidt.. Jeg bliver lidt træt af nogle af de tekster.

Uddrag 14, bilag 3, s. 12-13

Moren i familie 2 nævner at hun ikke er vild med alle teksterne i de sange, som hendes børn hører. Hun nævner at noget af det rapmusik børnene hører, har tekster i den klamme afdeling. Ud af dette citat betyder det tekstlige indhold derfor noget for moren. Hun nævner dog ikke nogen konkrete sangeksempler. I familie 1 får vi et konkret eksempel. Sønnen kan godt lide at se youtube, og her kan man finde en række popsange med FNAF videoer. Forældrene synes videoerne er lidt voldsomme indimellem, men sønnen kan ikke helt forstå hvorfor at forældrene tænker som de gør.

For at opnå en fuld forståelse for hvad FNAF er, og hvorfor sønnen og forældre føler som de gør om sangene, vil jeg redegøre for hvad FNAF er. Ifølge Wikipedia er FNAF, forkortelse for Five Nights at Freddy's, et horror computerspil, hvor spilleren er ansat som den nye nattevagt på en restaurant kaldet Freddy Fazbear's Pizza. Denne restaurant bruger store robotter i naturlig størrelse, som forestiller forskellige karakterer (Figur 2) og optræder til børnefødselsdage. Om natten vandrer disse robotter rundt i restauranten, og nattevagten bliver instrueret i at holde øje med dem, da de tidligere har angrebet og dræbt nattevagter. Her skal spilleren passe på sig selv ved hjælp af forskellige redskaber, men for det meste forbliver spilleren stationær. Ser vi fx. på det første spil, så er spilleren placeret inde på et kontor, og her kan spilleren kontrollere to sikkerhedsdøre, som kan bruges som barrikade mod robotterne. Der er dog begrænset mængde strøm til dørene, så de kan ikke forblive lukket hele natten. Dørene skal derfor åbnes og lukkes på de rigtige tidspunkter. (Wikipedia, Five Night at Freddy's, Gameplay, 2019)

FNAF er et spil, og ud fra interviewet eller google søgning kunne jeg ikke rigtig finde frem til hvilken type musik, det er sønnen hører, som inkluderer FNAF. Det lader nemlig ikke til at være officielle Friday Night at Freddy's musik, men mere fan baseret musik. Derfor tog jeg kontakt til familien igen, for at forstå musikken bedre. I denne forklarede moren at sønnens interesse primært er kendte sange, men hvor musikvideoen er med FNAF. Hun eksemplificerer det med en video, indeholdende sangen Believer fra Imagine Dragons. (Bilag 2.1)

Believer er en sang, der handler om at finde styrke og mening i sit liv ud fra den smerte man har oplevet. I videoen som familien sendte er den redigeret så det primært er en af robotterne der synger. Her er hovedpersonen altså ikke nattevagten, men robotten. I videoen er der nogle voldelige scener, blandt andet ser vi sikkerhedsvagten blive kvalt. Det er primært bamsen, som vi ser i midten på figur 2, der synger. Som moren også fortæller i interviewet er det mest videoerne, der er voldsomme, selvom der dog også kan være sange, der ifølge hende har en ikke passende tekst.

Figur 2: Friday Night at Freddys

Frith har i hans kapitel om 'dårlig' musik skrevet, at der ikke findes dårlig musik, at musikken kun bliver dårlig i en evaluerende kontekst som del af et argument. (Frith, 2004, s. 19) Ifølge Frith er 'dårlig' musik subjektiv. Han nævner herefter forskellige argumenter, som kan forekomme, når en sang vurderes som 'dårlig'. Disse argumenter kan være voldeligt indhold, inkompetent musik, forkert/ upassende musik til den givne situationen. Den første, voldeligt indhold, handler om sange, som lægger op til vold. Et voldeligt indhold vil primært være i forhold til tekster, eller som i tilfældet med FNAF, videoerne. Inkompetent musik lægger op til musik, som håndværksmæssig er dårlig produceret. Den sidste årsag handler om at den afspillede musik er forkert situeret.

Spørgsmålet om hvorvidt musikken er egnet for børn eller ej, åbner op for en anden problemstilling. Hvordan agerer forælderrollen på at børnene hører musik, som ud fra deres mening ikke er passende. Jeg valgte derfor at tage kontakt til forældrene med opfølgende spørgsmål. Moren i familie 2 svarede således:

"Selve musikken opponerer jeg ikke imod, synes ofte det er tekster og musikvideoer der kan være til den spændende side. Rent rytmisk kan jeg fx sagtens følge hvorfor de kan synes "Anaconda" (Læs; Nicki Minaj - Anaconda) er en god sang. Tror aldrig jeg har forbudt dem at høre noget, men vi taler meget om, hvad det faktisk er teksterne handler om og de viser mig

ofte videoer som vi så taler om. Det jeg har det strammest med er når tekster og videoer er nedladende eller stereotype ift køn, etnicitet etc og det har vi talt meget om.

Jeg synes fx at videoen til "Anaconda" viser et kønsbillede jeg har det svært med. Musikvideoer hvor pigers vigtigste rolle er at vise kroppen frem irriterer mig virkelig. Men - da børnene har en alder hvor det er svært at kontrollere hvad de ser og hører (da de jo også har kammerater som har kraftig indflydelse efterhånden) tror jeg mere på samtale end forbud.

I og med børnene ofte vælger at spille musik og videoer for mig, går jeg ud fra at det virker efter hensigten: at de forholder sig kritisk til både musik, tekst og video"

Uddrag 15, bilag 3.1

Ud fra dette udsagn kan vi se at musik, som ud fra morens synspunkt ikke er passende, åbner op for kommunikation. En kommunikation som kan give børnene en forståelse af ting som køn og etnicitet, og som gør at børnene selv begynder at sætte spørgsmålstegn ved det musik de hører. På den måde kan man argumentere for at børnene bliver opdraget til at forstå den kultur og den verden de lever i.

I familie 1 svarer moren:

"Børnene forstår ikke nok engelsk til at forstå teksterne endnu, hvorfor de ikke er et problem. Anaconda (læs; Nicki Minaj - Anaconda) som er den mest frembrusende har været sunget i x-factor...

Videoerne er næsten værre men vi snakker meget med vores børn om, at det vi ser i tv ikke er virkelighed. Og det forstår de. De ved at de ikke må se voldelige videoer på YouTube, som folk der spiller cs men musik har vi aldrig rigtig nægtet dem at høre..."

Uddrag 16, bilag 2.1

Hun fortæller at børnene ikke forstår de engelske tekster endnu, og derfor har det tekstlige indhold ikke den største betydning. Det er nærmere musikvideoernes indhold, som har betydning. Hun nævner at Anaconda har været sunget i X-factor. Som kunne tolkes som en accept af at frembrusende sange, som Anaconda er normalt at opleve i den danske kultur. I modsætning til moren i familie 2, som ikke benytter sig af forbud, har moren i familie 1 valgt at forbyde voldelige videoer. Hun har dog ikke valgt at forbyde noget musik. Moren fortæller også at børnene er logget ind på hendes youtube konto, og på den måde kan hun se alt hvad de ser.

5.1.2.2 Forældre som kulturformidler

Som tidligere nævnt i opgaven spiller interaktioner ifølge Dys et al. en stor rolle for udvikling af musikalske præferencer. Særligt identifikation hvor barnet identificerer sig med andre, som fx. forælderrollen. Kirk (2006, s. 32-34) udtrykker en bekymring for forældres faldende rolle som kulturformidler, grundet forældres begrænsede viden om musik.

Q: Hvor vigtigt er det for dig at dine børn bliver udsat for musik?

C: Jamen jeg synes faktisk, og det er bare fordi jeg synes det er almen dannelse. At man ikke lige forventer at de skal være verdensstjerner eller noget som helst, men jeg synes bare det er en god ting.

Uddrag 17, bilag 3, s. 10

I dette citat fortæller moren i familie 2 hvorfor hun ønsker at musik skal være en del af hendes børns liv. Hun introducerer termen 'almen dannelse'. Ifølge Nielsen (Nielsen, 2010, s. 55-56) er almen dannelse en af årsagerne til at musikalsk undervisning skal prioriteres. Det er tanken om at mennesket ikke er født helt, men formes og skabes gennem opdragelse. Børnene skal gennem musikken udvikle deres følelsesmæssige, intellektuelle og kognitive evner, samt lære at forstå dem selv og deres rolle i fællesskabet. Morens tanker om at musik er almen dannelse, kan på denne måde ses som morens ønske om at udvikle sine børn. Hun fortsætter:

C: (...) Nu kan man sige I og M går jo til undervisning, også hører vi en del musik. Og der står noget fremme man kan (Peger over mod klaveret) hygge sig med og lege med. Og det er jo altså også lige. Altså man må gerne spille på klaveret. Så sådan er det."

Uddrag 18, bilag 3, s. 10

Hun lader altså børnene gå til musikundervisning, såfremt de har interessen for det, familien hører musik sammen, og der er massere af instrumenter tilgængelige i hjemmet. Umiddelbart tegner der sig et billede af at musikformidlingen ikke er i fokus. Det betyder ikke nødvendigvis at formidlingen ikke eksisterer, men blot at den kommer latent.

I den første familie er det vigtigt for forældrene at formidle musikken videre. Den er i forhold til familie 2 mere kommunikativ. Som moren udtrykker det:

"Det skal ikke kun være ren pop fra radioen. De skal vide der findes andet."

Uddrag 19, bilag 2, s. 5

Den kommunikative musikformidling er derfor et ønske om at udvikle børnenes musikalske kendskab. Udover den kommunikative musikformidling fortæller forældrene også, at de nogle gange hører musik sammen, og skiftes til at vælge hvad der skal høres. På den måde skaber familien et kollektiv omkring musikken, hvor alle parter i familien har indflydelse på familierummet. Den fælles musikaflytning er dog ikke uden diskussioner, da børnene meget gerne vil vælge musikken.

5.1.2.3 Opsummering forælderrollen

I IPA analysens andet tema har jeg gennemgået og beskrevet hvilken betydning musik kan have for forælderrollen. Dette handler både om hvordan de ændrer sig og tilpasser sig børnenes behov fremfor deres egne, samt hvordan de kommunikerer og opdrager deres børn indenfor musikalsk praksis. En af de problematikker som nævnes i dette tema er upassende musik, hvordan forældrene reagerer på dette, samt hvilke regler forældrene har opsat for at beskytte deres børn. Her har vi lært at forældrene primært benytter sig af kommunikation. Forældrene kan bruge sangene til at lære deres børn om kultur og følelser.

5.1.3 Tema 3: Interaktioner

Det næste tema som jeg ønsker at redegøre for er interaktioner. Hvilken betydning musik kan have for de interaktioner, som foregår i familien. De nævnte interaktioner består både af interaktioner som foregår under interviewet, men også tidligere begivenheder som informanterne fortæller om.

A: Det er mest det her når man har den her Sonos ting, så kan man sidde i et andet rum og sætte noget meget høj musik på lige ved siden af en der står og arbejder med et eller andet.

Q: Ja?

A: Og gøre forskrækket! (Kigger over mod F)

T: Ikke også far!

B: Ja far!

F: Så...

Q: Så det var lige en måde at få hinanden til at vågne op?

F: Jaaaaaaa... Jeg ved ikke lige helt hvad de tænker på? Jo... Det kan da godt være en enkelt gang.

A: Altså jeg kan fortælle jeg kom over og hamrede på døren ind til dig bagefter, for at få en modsat svarende effekt. Så du blev forskrækket!

F: (kigger over mod A og ud i luften) Ja...

A: Så sådan lidt drillerier, skrue op, skrue ned.

Uddrag 20, bilag 2, s. 7

En af de situationer som bliver nævnt i interviewet med familie 1, er da faren tænder og skruer højt op for musikken, i det lokale hvor moren er i, fokuseret på at lave noget andet. Moderen får et chok, og det skaber en modreaktion ved hende, en lyst til at gengælde. Dette gør hun ved at banke hårdt på døren indtil faren, for at opnå en modsat effekt ved ham. Her bruger faren den afspillede musik til at drille moren. Ved at drille hende får han hendes opmærksomhed væk fra hvad hun havde gang i og over til ham selv. Det er altså en måde, hvorpå faren kan bede om moderens opmærksomhed: "Vågn op og se lige mig." Under gengivelsen af historien stemmer børnene i, og giver moderen ret i at faren bruger musik til at drille. Faren virker som om han knap nok kan huske forløbet, men da flertallet i familien gengiver historien, må han acceptere situationen.

I dette tilfælde kan musik ses som kommunikation, og den træder i stedet for verbal kommunikation. Der nævnes ikke en specifik slags musik, men mere at den valgte musik fremstår pludseligt, eller at man skruer op eller ned.

Q: Kan i så finde på at sætte noget musik på, for at få en anden person til at gøre et eller andet? Fx. Irriterende nogen?

F: Det gør jeg ikke.. Jo med I og M.

I: Det gør jeg! Jeg sætter Olga Polka på.

M: (Skeptisk) Kan du selv lide den?

I: (Kigger på M og smiler)

M: Hvad er ideen så med at sætte den på?

I: Fordi de andre ikke kan lide den.

Q: Hvad med dig F?

F: Hmmm.. Det ved jeg ikke. Et eller andet basboost som lyder helt vildt dårligt.

M: Hvorfor sætter du det så på?

F: For at irritere jer.

M: Jamen hvis du selv synes det lyder dårligt.

C: (Fniser)

F: Så kan man jo bare tage noget andet i ørene.

Uddrag 21, bilag 3, s. 9

I dette uddrag kan søster og storebror i familie 2 ligeledes bruge musik til at irritere hinanden. Datteren fortæller at hun sætter Olga Polka på. Olga Polka er en 1 minuts lang sang om en hest, der hedder Olga. Sangen har en polka rytme, og vokalen synger ikke rent hele vejen igennem. Den ville ifølge Frith blive betegnet som inkompetent musik, da udførelsen af sangen halter. (Frith, 2004, s. 27) Hvilket gør at nogle mennesker måske ikke vil have lyst til at høre sangen, mens andre måske tænker den er meget sjov.

Den ældste søn fortæller ikke om en specifik sang, men siger han typisk finder 'et eller andet basboost som lyder helt vildt dårligt'. Netop at det er en sang med en kraftig bas, betyder at

den let kan skabe støj i andre rum end blot den ældste søns værelse. I disse tilfælde er fokus ikke så meget på, hvordan den valgte musik afspilles, men mere hvilken musik, der afspilles. De vælger med vilje at høre hvad de selv betegner som '*dårlig musik*' for at genere de andre. Ligesom i forrige eksempel bruges musik frem for verbal kommunikation. De fortæller dog ikke om responsen på dette, selvom lillebroren virker uforstående over for deres valg. "*Hvorfor sætter du det så på?*"

A: (Til B) Og blev du enig med dig selv om en sang?

B: Ja! Den har jeg faktisk allerede fortalt.

F: Er det marschmellos?

B: Nej.. Kan du huske der hvor vi snakkede om min yndlingstidsfordriv? Kan du huske den sang?

A: (løfter undrende øjenbrynene)

F: (Kigger undrende på A) Den der noob?

B: Ja!

A: Det er sejt at være noob?

B: Nej.. n, o, o, n.

F: n, o, o, B.

B: Ja! n, o, o, b.

Uddrag 22, bilag 2, s. 10

Under interviewet snakker familien om sønnens sangvalg, og han lader hans forældre gætte, hvilken sang han har valgt at afspille for resten af familien. I stedet for blot hurtigt at nævne, hvilken sang han har valgt, giver han dem hints om, hvilken sang han har valgt. Disse hints kan fx. være, at sangen allerede har været nævnt, og hvilket emne det var i forbindelse med. Men forældrene er faktisk ret hurtige til at gætte, hvilken sang sønnen tænker på.

Dette kan være et udtryk for at forældrene kender sønnen og hans musiksmag ret godt. Når sønnen vælger at lade sine forældre gætte, hvilken sang han har valgt, så bliver interessen for sangen større, end hvis han blot nævnte den med det samme. Derudover kan det tolkes at sønnen sætter sig selv i en højere magtposition, da han har viden som forældrene ønsker at have, og at han ikke giver dem den viden med det samme. I denne interaktion betyder det ingenting hvilken sang, sønnen ønsker at spille for familien. Men hans måde at præsentere den på, øger interessen for den. I denne interaktion træder musik ikke i stedet for verbal kommunikation, men den verbale kommunikation handler om musik.

F: "Hvis i ikke stopper, så synger jeg, og det lyder RIGTIG grimt."

C: (griner) Det er faktisk været, især i bilen ikke også? Så kan jeg godt finde på at true med at synge, hvis ikke i tier stille. Når de sidder og hakker på hinanden.

M: Mor! Så kan du finde på at sige at du synger DÅRLIGT! (peger over mod C)

C: Ja, ellers synger jeg grimt. Det er faktisk rigtigt. (Trækker på skuldrene og tager et stykke kage)

Uddrag 23, bilag 3, s. 9

I dette referat fortæller familien om at moren nogle gange truer med at synge, ud fra deres definition '*grimt*', hvis ikke børnene stopper med at hakke på hinanden. Selvom der ikke her er tale om aflyttet musik, bruger moren musik til at opnå en specifik reaktion fra børnene, nemlig at de stopper med at hakke på hinanden. Det nævnes at moren især bruger denne teknik i bilen.

5.1.3.1 Opsummering Interaktioner

I IPA analysens tredje tema har jeg beskrevet nogle eksempler på interaktioner i familien både præsenteret i interviewet, men også interaktioner som er foregået under interviewet. Her har vi kunne se at musik kunne agere som et redskab til at få en anden parts opmærksomhed, dette kan fx. opnås gennem en drillende musikaflytning. Eksempler på dette kan både være i form af '*dårlig*' musik, skrue op og skrue ned. Det kan også foregå i kommunikationen omkring musik, som fx. sønnen fra familie 1, der lader forældrene gætte hans sang.

Til sidst så vi et eksempel i familie 2, hvor moren bruger musik som et opdragende redskab. Hun truer med at synge grimt, for at få børnene til at opføre sig ordentligt.

5.1.4 Tema 4: Musikaflytning

Det sidste tema som jeg ønsker at redegøre for er musikaflytning. Heri ønsker jeg at præsentere informanternes musikalske vaner som præsenteres i interviewet. For at forstå hvilken betydning musik har i forskellige situationer, er vi nødt til at undersøge hvilke situationer der høres musik i, og hvordan de lytter til musik. Forskning har vist at mennesker typisk er meget forudsigelige i deres bevægelser. (McInerney, et al, 2013, s. 808) Hvilket kan betyde at informanternes musikalske vaner typisk er konstante. For at få hverdagen til at fungere gentager mennesker gerne de samme mønstre igen og igen.

Q: I hvilke situationer vil I så sætte musik på?

I: Når jeg keder mig

Q: Når du keder dig.

I: Og jeg rydder op.

M: Mmmhm.. Det var egentlig et godt spørgsmål. Når jeg har lyst. (Trækker på skuldrene)

Når jeg lige trænger til at høre musik.

Q: Så der er ikke, når I laver bestemt, at så sætter I lige noget på?

I: Jo. Jeg hører altid musik når jeg rydder op.

(De øvrige børn nikker mens de spiser)

I: Ved mindre der ikke er særlig meget.

C: Det tror jeg faktisk også vi gjorde her i dag, gik og hørte musik imens vi.. Så det gør vi egentlig tit, hører musik når vi skal noget.

I: Kedeligt..

C: Når vi skal noget der er kedeligt!

(Alle smiler og griner)

Q: Så musikken fungerer sådan lidt som...

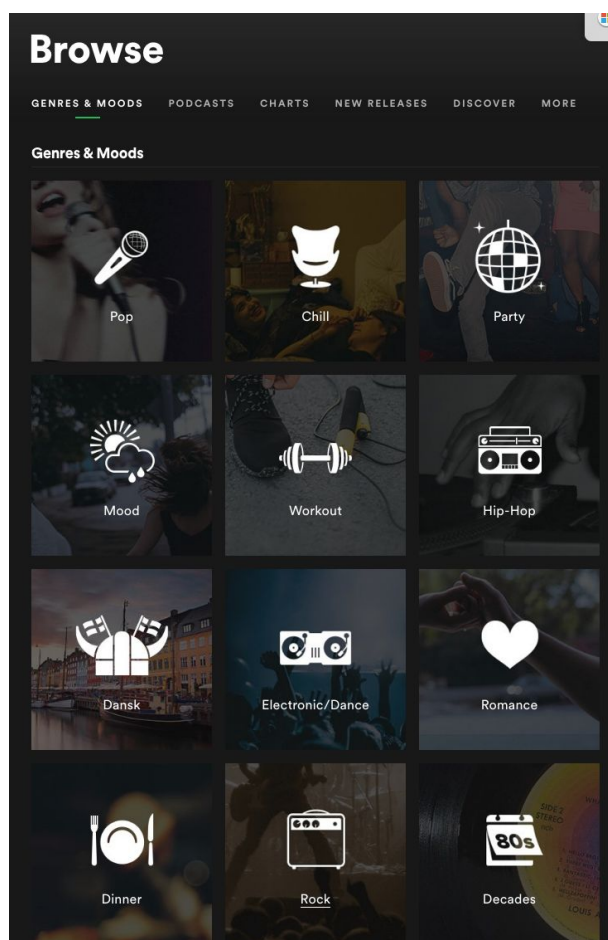
I: Opbakning..

Q: Ja..

C: Mental støtte

Uddrag 24, bilag 3, s. 4

I dette citat fortæller familie 2, at de gerne hører musik, når de keder sig, eller har brug for opbakning til at udføre en aktivitet som anses som kedeligt. Musik kan på den måde ses som både tidsfordriv, og som moren nævner en mental støtte. Når det kommer til hvilken slags musik, der afspilles under oprydningen fortæller familien, at det er lidt tilfældigt, men at moren vælger hvilken musik de hører.

Figur 3: Spotifys inddeling af playlister

“I dag var det en playliste. Andre gange så er det sådan nogen... (Slår ud med hånden) Gå på opdagelse”

Uddrag 25, bilag 3, s. 4

Ved at lave en playliste til rengøringen, er moren stadigvæk i kontrol over hvilken type musik, der skal høres. Hun kan bevidst eller ubevidst vurderer hvad der bedst gavner arbejdet, og hvordan hun får børnene i gang. Moren benytter sig primært af Spotify, hvor man både kan tilgå egne playlister eller andres playlister. Når man går på opdagelse på Spotify, åbnes en side, hvor man kan få idéer til playlister, inddelt i både genrer og humør. (Se figur 3) Når man så vælger en kategori, dukker der forskellige playlister op. Så selvom moren går på opdagelse, er hun ikke helt uden indflydelse på valget af musik. Funktionen tillader at både moren og børnene har mulighed for at blive introduceret til ny musik. Gå på opdagelse kan på den måde være med til at udvide både morens og børnenes kendskab.

F: Ja.. Det er sådan lidt når man render og støvsuger, og alligevel når det larmer, så kan jeg godt lide at der er noget med lidt hurtig rytme i, fordi det er jo ligesom det der holder en i gang. Med til at motivere og... (pause) Også gør det jo heller ikke noget at det har en god bas.

Uddrag 26, bilag 2, s. 4

Faren i familie 1 fortæller han vælger en bestemt type musik, når han støvsuger, fordi det holder ham i gang. Tænker vi tilbage på DeNoras eksempel med aerobinstruktøren, (DeNora, 2006, s. 20) som kunne styre deltagernes kroppe og bevidsthed gennem musik, giver dette god mening. I denne situation er det dog faren selv, som styrer hans humør og energi, så han kan komme gennem rengøringen. I begge familier møder vi personer som benytter sig af musik til at motivere og støtte dem gennem hvad de definerer som kedelige gøremål.

A: (...) Vi kan bare lide næsten alt musik, altså.. Og kan i husk (peger på T) i har nogle af de der klassiske sange?

T: (Kigger meget skeptisk på A)

A: Kan i huske vi snakkede meget om Für Elise?

T: (Mere forvirret)

A: Der tabte jeg dig lige, noget af det du hører til ballet?

T: (Nikker meget overgæret på hovedet)

Uddrag 27, bilag 2, s. 4

I dette uddrag ser vi en interaktion mellem mor og datter i familie 1. Datteren kan ikke huske hvad det er for en musik moren snakker om, men så snart hun nævner hendes hobby ballet, så ved hun hvad moren snakker om. Datteren hører en specifik type musik i forbindelse med hendes hobby nemlig klassisk musik. Den klassiske musik er på den måde ofte situeret i forbindelse med bestemte omgivelser og aktiviteter.

Vanerne og rutinerne er dog ikke nødvendigvis de samme hele året rundt. I familie 1 fortæller faren fx. at de hører rigtig meget julemusik i december sammen som familie. Dette er en vane som er traditionsbunden omkring et specifikt tidspunkt på året. Men det kan også være en måde at påvirke ens humør, til at komme i julestemning. Efter faren har nævnt julemusik, kommer moren til at tænke på julekalendere, og musikken derfra. Julemusik er derfor ikke nødvendigvis kun en måde at komme i julestemning, men også en tradition der minder en om noget andet. I dette tilfælde en historie i julekalenderen.

M: Jeg kan godt lide.. Om Aftenen så kan jeg godt lide sådan noget lidt stille noget. Og ellers kan jeg godt lide sådan noget, hvor der er lidt gang i det. (..)

Uddrag 28, bilag 3, s. 3

Den yngste søn fortæller han godt kan lide stille musik om aftenen, men ellers kan han godt lide musik med lidt gang i den. Valget af musik er på den måde situeret efter tidspunkt på dagen.

Moren i familie 1 nævner flere gange i løbet af interviewet, at hun ikke er så meget for farens interesse for elektronisk musik. Men hun synes alligevel at det er fint nok, hvis man skal i byen, bare ikke når hun fx. står og laver mad. *“Alting til sin tid”*. Hvilken musik man hører afhænger af hvad man laver, da den skal passe til lige netop den situation. Som tidligere nævnt i afsnit 5.1.2.1 har Frith nævnt nogle argumenter, som kan begrunde om musik anses som dårlig. En af de årsager er upassende musik til den givne situation. Hvilket er meget passende med morens argument med *“alting til sin tid”*.

Af samme årsag skabes der også et behov for at høre meget forskellig musik. For hvis hurtige rytmer får gang i kroppen, er det måske ikke det man har lyst til at høre, når man vil slappe af om aftenen, som den yngste søn i familie 2.

Rent praktisk bruger begge familier internettet til at finde musik, da de primært benytter sig af streamingtjenester. Særligt er youtube det store hit blandt børnene, da Youtube giver dem mulighed for at se videoerne til sangene. I familie 1 snakker faren og moren om betydningen af musikvideoerne. Her fortæller de, at musikvideoerne kan ændre ens opfattelse af en sang, og at dette kan have ifølge forældrene både en positiv og negativ betydning. Ved at høre en sang kan man nogle gange få en forståelse af en sang, hvor musikvideoen måske

giver en anden. Musikvideoen kan på denne måde ødelægge sangen for lytteren. På den anden side kan man sidde som lytter, og være i tvivl om, hvad en sang egentlig handler om. Her kan musikvideoen give et indblik i, hvad den handler om. Videoerne kan derfor være en måde for informanterne at opnå en forståelse for sangen.

Internettet giver også familierne mulighed for at udforske. På fx. youtube har alle mennesker mulighed for at uploade en video, såfremt de opretter en bruger. Det betyder at mindre musikere, kan sidde og indspille musik derhjemme, uploade deres musik på youtube, og på den måde opnå berømmelse, hvis andre folk kan lide musikken.

Moren i familie 1 benytter sig, ligesom moren i familie 2, meget af playlister, hun fortæller følgende:

“Så det er jo bare at gå ind på app’n og finde en eller anden playliste. Fx. når man går i bad, så er der nogen der hedder bad playliste, det er ret fixed. Så man rent faktisk kan høre med. Der findes playlister til alt!”

Uddrag 29, bilag 2, s. 3

Igen her er playlisterne situeret efter hvad moren lige laver. Hun fortæller dog ikke om det er playlister hun selv laver, eller om det er nogle hun finder. Jeg spurgte hende derfor efterfølgende om det. Der fortalte hun, at det ligesom moderen i familie 2, er nogle hun finder ikke på spotify men på Tellmore Play. (Bilag 2.1)

Når det kommer til afspilningsenheder er begge familier i besiddelse af et Sonos anlæg, men ellers er det meget computer og telefoner, der bruges til afspilning af musik. I familie 2 bruger de dog også radioen når de kører bil. Den afspillede musik er derfor lidt mere tilfældig i bilen, da de ikke selv aktivt vælger den musik der kommer.

5.1.5 Afrunding IPA

I de foregående afsnit har jeg med udgangspunkt i interviews med de to familier, præsenteret de fire temaer, nemlig musik og identitet, forælderrollen, interaktioner samt musikaflytning, som blev dannet i IPA analysen trin 1-3. Hvert tema kan ses som en del af en større helhed, der viser hvilken betydning musik har i familierne, og derfor optræder der således også mange forbindelser mellem temaerne.

I det første tema beskrev jeg de enkelte familiemedlemmers forhold til musik, og på samme tid beskrev jeg, hvordan disse forhold kunne spille sammen med deres identitet. I det næste tema beskrev jeg musiks betydning for forælderrollen, med fokus på interaktion mellem forældre og barn, samt forældres rolle som kulturformidler. Det tredje tema beskriver musiks

betydning for forskellige interaktioner i familien, både nogle af de interaktioner som skete i selve interviewet, men også interaktioner som der fortælles om i interviewet. Til sidst har jeg præsenteret hvordan familiemedlemmerne rent praktisk lytter til musik, fx. hvilke situationer de hører musik, og enheder de hører musik på.

5.2 Observationer af musikdeling

I de følgende afsnit vil jeg beskrive familiernes opgave, som bestod i at præsentere et stykke musik for den resterende familie. I modsætning til resten af analysen, som primært har haft fokus på det sagte, vil jeg i denne del af interviewet inddraget kropssprog. Årsagen til dette er at familiemedlemmernes reaktion ligeledes kan tænkes at være fysisk, fx. trampe med foden i takt eller synge med. Først vil jeg beskrive opgaven i familie 1 og 2, til sidst vil jeg opsummere.

5.2.1 Familie 1

I familie 1 havde de i løbet af interviewet fortalt meget om forældrenes musikformidling og generelle åbne kommunikation omkring musik. Det var derfor ekstra spændende at se hvad de hver især synes om hinandens valg.

Sønnen havde valgt sangen; *'Fedt At Være En Noob'* med *Gammelfar ft. Minervalle, Comkean & Vercinger*. Sangen er fundet på youtube.com, og er udgivet på kanalen; *Gammelfar Musik*. Youtube er en hjemmeside, hvor brugere har mulighed for at uploade deres egne videoer. Youtube har et stort varierende indhold, og har videoer omhandlende både musik, politik, underholdning, sport og nyheder. Den store popularitet har skabt diverse youtube kendisser, som fx. Justin Bieber. (Vindum, 2011) På Gammelfars kanal står der følgende:

"Jeg skriver popsange om gaming og andre sjove ting, og jeg laver Minecraft-parodier af forskellige popsange. (..)"

Vi må altså kunne konkludere at hans kanal i høj grad omhandler gaming, og at hans musik er pop. Udover en kort præsentation af ham, står der også at han i skrivende stund har mere end 11.000.00 visninger. Vi må derfor kunne antage, at han er en af de mere populære kanaler på youtube.com. Sangen selv handler om at være 'noob', som er et slang for nybegynder. (Den Danske Ordbog) Sangen siger, det ikke handler om hvilket niveau folk er på, når de spiller computerspil, men at det mere handler om fællesskabet omkring det at spille. Det sociale er en vigtigere faktor end evner.

Sønnen i familie 1 fortæller han hører sangen meget, og at han derfor synes den er god. Moren synes den er sjov, og tror de (læs: artisterne) har haft det sjovt med at lave den. Hun påpeger derudover også at unge mennesker kan relatere til den, og more sig over den. Faren synes det er en god tekst, og siger det handler mere om at spille sammen og hygge sig frem for at være den bedste. Sangen besidder et budskab som tiltaler faren. Nu når faren selv er meget interesseret i computerspil, og sangen omhandler computerspil, ligger den ikke langt fra hans interesser. Måske er det også en sang, der kan skabe tilknytning mellem far og søn.

Datteren fortæller ikke hvad hun synes om sangen, men mens sangen afspilles, sidder hun og vrikker i takt fra side til side. Vi ved ikke hvad hendes tanker er om sangen, men musikken skaber en kropslig reaktion ved hende. Udover at skabe en kropslig reaktion ved datteren, ser vi også at forældre holder hinanden i hånden. Det er ikke som sådan en romantisk sang, men den skaber noget tilknytning mellem moren og faren. Måske er det budskabet, som tiltaler forældrene, og skaber samhørighed.

Sangen er en popsang med massere af dur akkorder og forskellige synth, den har en fængende rytme særligt i omkvædene, hvor teksten er meget centreret omkring ordet 'noob'. I C stykket har vi et lidt mere stille stykke med mindre instrumentation, og der bliver her rappet frem for sunget. I videoen ser vi de 4 gamere spille kortspil, lege, men også spille computer. I videoen er der særligt fokus på teksten, idet lyrikken vises nederst i billedet. Dette åbner også op for, at seeren kan synge med, men skaber også fokus på hvad sangen egentlig handler om. Det er en letforståelig sang, som man kan forestille sig fanger mange mennesker med interesse for computerspil, men budskabet kan også pålægges andre beskæftigelser end blot computerspil. Dette åbner op for at andre mennesker, som ikke har interesse i computerspil, fx. moren i familien, ligeledes kan relatere til emnet.

Datterens sang er Dodo and the Dodos med Vågner i Natten, som er en stor favorit. Den bliver nævnt flere gange i løbet af interviewet, og det kommer derfor heller ikke som nogen overraskelse, at hun har valgt lige netop denne sang. Vågner i Natten er en dansk pop/rock sang fra 1986. Det er en kærlighedssang, hvor fortælleren vågner op midt om natten og mindes ham, hun elsker. Da mange af sætningerne er i datid, kan man formode at hun på en eller anden måde har mistet denne kærlighed. Sangen har en rock 1 rytme i trommerne hele vejen igennem, som ligger op til dans. I første A stykke er vokalen mest i centrum i forhold til den øvrige instrumentation, men i B stykket kommer guitaren mere frem. Imellem stykkerne og ved pauserne i vokalen i andet A stykke spiller synth/klaver. I C stykket sker der en ændring i akkorderne, hvor de tidligere har været centreret omkring Eb dur, så møder vi flere

akkorder, som ikke ikke er en del af den tonale kadence for Eb dur. Dette skaber en stor kontrast mellem c stykke og resten af sangen. Når man spørger datteren, hvorfor hun har valgt lige netop denne sang, virker det lidt som om hun har svært ved at begrunde hendes valg, men hun fortæller, at den er god.

Dette kan måske være hendes unge alder der gør det svært for hende at beskrive, men det kan også være som Frith siger at udvælgelsen af musik der fungerer besidder en stor mængde mystik.(Frith, 1996, s. 121) I interviewet får vi også af vide, at hun har sunget den til kor, og sammen med hendes veninder. Sangen bliver også nævnt, som en af de sange, der bliver sat på, når moren laver mad, eller familien danser. Dette må betyde at sangen ofte bliver associeret med socialt samvær, og som kunne tænkes at være en årsag til at hun kan lide den. Under afspilningen af sangen sidder datteren og synger med. Sangen skaber en kropslig reaktion ved hende. Hun sidder helt stille, og ligner en der slapper af. Dette er en kontrast i forhold til resten af interviewet, hvor hun har skiftet mellem at være ivrig deltager, til at være lidt fraværende, mens hun leger med sin bamse. Moren nævner efterfølgende, at det er lidt hyggeligt, når man kan synge med. Når man synger med på sangen, har man en anden rolle, end når man blot lytter til sangen. Når man synger med, er man en del af den valgte musik. Tænker vi tilbage på Bondes niveauer, som beskriver hvordan mennesker lytter til musik, ville dette være et eksempel på det fjerde niveau.(Bonde, 2011, s. 30) Det kan også være, at det er derfor moren og faren også er vild med sangen. Sønnen derimod fortæller, at den er blevet gentaget lidt for mange gange, og at han derfor er blevet lidt træt af den. På den måde er sangen blevet lidt en gene for sønnen.

Faren er i tvivl om hvad han skal vælge, men efter moren siger han skal vælge det, han selv ville sætte på, ender han med at vælge en af de sange, som han fx. hører når han støvsuger. Dette resulterede i sangen Great Spirit af Armin van Buuren vs. Vini Vici feat. Hilight Tribe. Sangen er en elektronisk sang, der er forholdsvis lang, da den varer ca. 7,5 minut. I sangen hører vi sang, som lyder som indianere. Indimellem hører vi også lyden af ørne. Det passer meget godt overens med at sangen er lavet sammen med en stamme; *Hilight Tribe*.

Faren fortæller at sangen har en god bas. Men samtidig understreger han, at han ligeså godt kunne have valgt Tarzan Mama Mia eller Vågner i Natten. På nogle måder lyder det lidt som om han undskylder hans sangvalg, fordi han godt ved, at ikke alle i familien er vilde med hans elektroniske musik. Begge børn synes sangen er god, men moren synes den er ensformig. Hun kan godt lide, når sange har et vers og et omkvæd. Men det virker også som om han næsten ærgrer sig over han kun skal vælge en sang.

Sangen vil med stereotype øjne typisk være en sang man ville se i nattelivet, på et diskotek eller måske endda et rave. En typisk 'tramp' sang, hvor man ville hoppe eller stampe i takt til beatet. Faren beskriver hans elektroniske musik, som værende ikke 'børnevenligt'. Samtidig nævner moren også, at denne type musik vil være fint, når man skal i byen.

Morens sangvalg blev Aerosmith med sangen Crazy, som er en pop/rock sang om kærligheden mellem en mand og en kvinde. Kvinden er lidt småskør, og det gør både at manden bliver endnu mere vild med hende, men også frustreret over at det skal være sådan. Fx. i teksten;

You're packin' up your stuff

And talkin' like it's tough

And tryin' to tell me that it's time to go, yeah!

But, I know you ain't wearin' nothin' underneath that over coat

And it's all a show, yeah!

Kvinden opdigter at manden og kvindens forhold skal slutte, men i virkeligheden er det bare et show, så de kan have sex efterfølgende. Moren fortæller hun generelt er vild med pop/rock genren, og hun at hun godt kan lide at musik lyder som instrumenter. Dette får faren til at føle sig lidt stødt pga. hans interesse for elektronisk musik. Lige bagefter farens respons kopierer sønnen ham.

A: Fordi alt sådan noget pop/rock er bare rigtig godt! Der sker lidt, og jeg kan rigtig godt lide de akustiske instrumenter. (forstået som ikke midi?) Kan godt lide at det ikke bare er noget playback.

Q: Synthesizer?

A: Ja lige præcis.

Q: Så du kan godt lide at det lyder som musikinstrumenter?

A: (Nikker stort) Ja! Rigtig godt.

F: Hahaha!

B: Hahaha.

Uddrag 30, bilag 2, s. 13

Bortset fra at faren føler sig lidt stødt over morens kommentar, så inspirerer morens musikvalg ham. Og han kommer i tanke om endnu flere sange han kunne have valgt. Morens valg associerer han med andre lignende artister og sange, som Bon Jovi, Summer

of 69 og Ed Sheeran. Morens sangvalg får på den måde betydning for faren. Den optræder som en henvisning til andet musik. Begge børn kan lide sangen. Mens sangen spiller ser vi datteren sidde og svinge sin bamse i takt.

Generelt er familien meget positivt stemt over for alt den musik, der blev valgt. Ligesom familien havde fortalt, virker det også til, at de faktisk kommunikerer ret meget om musik, i det ingen af dem virkede overraskede over hinandens musikvalg. De spejler sig i hinanden, og finder inspiration til at udvide og udforske deres egne musikalitet. Musik lader både til at kunne knytte familien tættere sammen, fx. ser vi at forældrene holder hinanden i hånden, mens sønnens sang spiller. Men musik kan også skabe splid, fx. i forhold til farens interesse for elektronisk musik, der ikke er delt med moren. Han hører den derfor kun når han er alene. Musik kan også være en gene, som fx. sønnen der er blevet træt af Vågner i Natten, fordi den er blevet spillet så mange gange. Derudover understreger familien problematikken i at skulle vælge en yndlingssang.

5.2.2 Familie 2

Familie 2 virkede meget begejstret for opgaven, for så snart jeg nævnte at vi skulle i gang med at høre musik, fløj børnene nærmest op for at finde deres computere. I den her familie er jeg lidt i tvivl om hvor godt kendskab, de har til hinandens musiksmag. På den ene side fortæller de, at de indimellem skiftes til at vælge musik, på den anden side fortæller de, at de ikke kender hinandens musiksmag godt nok til at vide om de kan lide dem eller ej. Da alle børnene afspiller deres sange på youtube, hvor de kan se musikvideoen, vil jeg inkludere musikvideoerne til sangene.

Datteren var den første til at vælge, og hendes valg faldt på Bad Blood med Taylor Swift i samarbejde med Kendrick Lamar. Sangen er en popsang, der handler om et forhold der er ved at gå i stykker. Kendrick Lamar rapper i versene, og optræder som fyren er i forholdet, mens Taylor Swift agerer som kvinden i forholdet, og synger i omkvædet. Umiddelbart lyder det, som om fyren har gjort et eller andet, som har ødelagt forholdet. Vi får dog ikke af vide, præcist hvad det er.

Datteren fortæller, at det er en sang, som hun for nyligt er begyndt at høre mere. Hun kan godt lide at der er gang i den, og kan også lide Taylor Swift, dog ikke så meget at hun vil betegne sig selv som fan. I musikvideoen ser vi Taylor Swift i en kampscene, hvor hun bliver skubbet ud af et vindue. Herefter klargøre hun sig til kamp sammen med en række andre kvinder. Videoen bærer lidt præg af en kvindekamp, og at kvinderne skal stå sammen. Den

yngste søn kan også lide sangen, og rykker tættere på søsterens computer, så han også kan se musikvideoen. Den ældste søn synes den er okay, men vil ikke selv høre den. Under afspilningen af sangen, er han mere optaget af sin telefon end sangen. Moren fortæller hun ville gerne lytte til den i radioen, men mener ikke hun selv aktivt ville sætte den på. Under afspilningen virker hun mere interesseret i børnenes reaktioner, end hun gør af selve sangen.

Det interessante ved dette sangvalg er at datteren har valgt en sang med en kvindelig forsanger, hvor videoen bærer præg af kvindekamp. Selv er datteren den eneste pige i søskendeflokken, og måske spejler hun sig i Taylor Swift, og kan finde styrke i sig selv og hendes placering i familien ved netop at høre sådan en sang.

Den yngste søns valg faldt på Bruno Mars med The Lazy Song, som ligeledes er en popsang. Den handler om at have en doven dag, hvor man ikke rigtig gider at lave noget. Sønnen fortæller, at der er gang i den, og at den har en sjov video med aber i baggrunden. Videoen er ikke nødvendigvis det vigtigste i sangen, men at den er sjov er et plus for sønnen. Musikvideoen er filmet som et onetake, og er vinklet så det ligner kameraet er et webcam fra en computer. Foran computeren ser vi Bruno Mars omgivet af hans baggrunds dansere, som er iført abemasker. Både danserne og Bruno Mars har nogenlunde samme tøj på, jeans og en skovmandsskjorte. Baggrunden ligner et større soveværelse med en seng samt en mindre sofa. Jeg spørger drengen om teksten og budskabet i sangen betyder noget for ham, men han fortæller, han ikke som sådan lytter efter teksten. Vi ved selvfølgelig heller ikke hvor meget af teksten han forstår. Datteren fortsætter samtalen og eksemplificerer med spanske sange. Hun forklarer, at man godt kan lide en sang også selvom man ikke forstår sangen. Rytmen er altså vigtigere end indholdet.

Under afspilningen danser og mimer datteren med på sangen, hun fortæller bagefter at hun også synes sangen er ret god. Den ældste søn virker stadig mest fokuseret på sin mobil, men fortæller han også kunne finde på at sætte den her sang på. Moren fortæller hun også kan lide den, og at det er *'sådan en man altid kan holde ud at høre på'*.

Den ældste søns valg faldt på River som er lavet af Eminem og Ed Sheeran. Eminem rapper i versene, mens Ed Sheeran synger i omkvædet. Det er en pop/rap sang, som handler om et trekantdrama. Vi møder et kærestepar, hvor manden er utro. Kvinden beslutter sig derfor for at tage hævn over manden og gå ud og finde en ny mand at være sammen med. Det skulle kun have været en enkelt gang, men endte med at blive flere gange. I slutningen bliver kvinden gravid med den anden mand, men han ønsker ikke et forhold til kvinden, og

derfor ender kvinden med at få en abort. Historien er tilegnet det ufødte barn. I c stykket opsummere Eminem historien.

*But I made you terminate my baby
This love triangle left us in a wreck, tangled
What else can I say? It was fun for a while
Bet I really woulda loved your smile
Didn't really wanna abort, but fuck it
What's one more lie, to tell our unborn child?*

At sangen er dedikeret til barnet kommer specielt til udtryk i omkvædet, hvor Ed Sheeran synger:

*I've been a liar, been a thief
Been a lover, been a cheat
All my sins need holy water, feel it washing over me
Well, little one, I don't want to admit to something*

Sønnen fortæller, at han godt kan lide kombinationen af rap og sang, og kan også godt lide begge artister. Under afspilningen synger datteren med på omkvædet, men da computeren begynder at drille bliver hun distraheret. Hun fortæller efterfølgende at hun primært kan lide omkvædet hvor Ed Sheeran synger, og at hun ikke selv ville sætte den på, da hun ikke er så glad for Eminem. Den yngste søn fortæller han synes den er okay, og vil ikke udelukke, at han godt kunne finde på at sætte den på. Under afspilningen skærer han ansigter af kameraet. Hvilket godt kunne tyde på, at sangen ikke fanger ham helt, eller at koncentrationen i interviewet begynder at svigte. Moren fortæller hun synes den er fin nok, men at hun ikke selv ville sætte den på. Der er en fin rytme i rap, men hun kan ikke lide teksten.

Morens valg blev Jeff Buckley med sangen Hallelujah. Hallelujah er en sang som er blevet sunget af flere forskellige artister. Sangen er en kærlighedssang, som handler om at miste og finde troen på kærligheden. Det er en rolig sang, primært med guitar og vokal. Moren fortæller, der ikke er nogle specifikke minder i sangen, men at den har fulgt hende i mange år. Den dukker bare op, og hun kan godt lide stemningen i den. Under afspilningen larmer den ældste søn med sin tallerken og ske, strækker sig og kigger op i loftet. Den fremstår ikke som sådan fængende for ham. Han fortæller efterfølgende at den går for langsomt til hans

smag. Han forklarer at for ham behøver musik ikke nødvendigvis at være techno, men der skal mere på.

Den yngste søn sidder stille og roligt og følger beatet. Han fortæller han godt kan lide sangen, men ikke er helt vild med vokalen. Han kunne godt finde på at sætte sangen på om aftenen, når han vil slappe af, men det ville i så fald være med en anden artist. Datteren kan godt lide den, og sidder helt stille og roligt. Men hun fortæller ligesom den ældste søn at hun bedst kan lide musik, der går lidt hurtigere.

Alt i alt oplevede familien ikke de store overraskelser, og de synes det var fint nok at dele deres musik med resten af familien. Det var kun morens sangvalg, som overraskede børnene, hvilket stemmer overens med, at hun primært hører den alene.

5.2.3 Afrunding af observation

I begge familier virkede det ikke til at medlemmerne oplevede de store overraskelser, når det kom til hvad de øvrige personer i familien havde valgt af sange. Dette kan betyde at selvom de to familier ikke kommunikerer eller snakker om musik på samme måde, så har de alligevel et indblik i hinandens musikalske præferencer. Det er dog ikke sikkert, at det er noget, de som sådan tænker over. De fleste var meget positivt stemte over for det valgte musik, men ville ikke nødvendigvis selv høre det. Dette viser at de alle godt kan give plads til hinanden, når det kommer til hinandens forskelligheder.

Ser man på de forskellige personers roller i familien, og deres valg af musik, så er der få interessante ting at bide mærke i. Fx. hvis vi kigger på børnenes sangvalg, alle børn har valgt en sang, hvor sangeren er af samme køn som dem selv. Datteren fra familie 1 havde valgt Vågner i Natten med kvindelig forsanger Dodo Gad. Datteren i familie 2 havde valgt Bad Blood med Taylor Swift. Sønnen i familie 1 havde valgt Det Er Fedt at Være Noob med flere mandlige youtubere. Yngste søn i familie 2 havde valgt The Lazy Song med Bruno Mars, og ældste søn River med Ed Sheeran og Eminem. Dette kunne måske skyldes at børnene lettere kan identificere sig med en artist af samme køn som dem selv.

I familie 1 har både mor og datter valgt sange indenfor den samme genre nemlig pop/rock. Hvilket måske godt kan være et tegn på at datterens musiksmag også bærer præg af hendes forældres præferencer. Som yngste barn i denne undersøgelse kunne det også tænkes at hun ikke i ligeså høj grad tager afstand til hendes forældres præferencer, som de øvrige børn. Vi hører også i interviewet at datteren og moren ofte danser sammen til fx. Dodo and the Dodos. Ligeledes havde sønnen i familie 1 valgt en sang, som omhandler

gaming, hvilket er en af farens store interesser. Dette kan også være en måde at knytte bånd mellem far og søn. Udfra disse sangvalg og personer i familie 1, så har vi en forbindelse mellem mor og datter, samt far og søn. Det skal dog også nævnes at faren ligeledes viser interesse for pop/rock genren, og datterens valg; "*Vågner i Natten*". Udover barn/forældre relationen, så skabte morens sangvalg inspiration ved faren.

I familie 2 er børnenes sangvalg ikke langt fra hinanden. Hvis vi kigger på genren er de allesammen popsange, som er blevet spillet i radioen. Tidsmæssigt er der heller ikke mange år mellem dem. The Lazy Song er den ældste fra 2011, Bad Blood er fra 2015 og River er den nyeste fra 2017. De er allesammen sange, hvor der er gang i den. I både Bad Blood og River er der forholdsvis rap i versene, og sang i omkvædet.

Dette er selvfølgelig ikke ensbetydende med at der ikke er forskelle i sangene. Ser vi fx. på teksterne er der stor forskel på hvad sangene handler om. Men som den yngste søn fortæller betyder teksterne ikke så meget. Højst sandsynligt fordi de ikke forstår alt hvad der foregår. Videoerne er forskellige, The Lazy Song har et komisk præg med aberne. Bad Blood er dramatisk og handler mere om kamp. River er lavet som en dokumentar, hvor sangen indimellem stopper, for at vi kan høre de involverede personer fortælle historien.

Samtidig kan de udvalgte musikeres '*image*' også være af betydning. Datteren fortæller fx. at hun ikke kan lide Eminem. Kigger vi på de forskellige artisters image, kan Taylor Swift ses som en popsanger, der går op i ligestilling mellem kønnene. Fx. da hun deltog i et interview, og blev spurgt om fremtiden i forbindelse med hendes 30 års fødselsdag. Intervieweren spurgte om hun ville have børn. Dette gjorde at Taylor undrede sig over om mænd i hendes position også ville få det spørgsmål.. (Pedersen, 2019) Kendrick Lamar, som har vundet Pulitzer prisen for bedste album, hvor han fangede kompleksiteten af afroamerikansk liv. (Ritzau, 2018) I datterens tilfælde nævner hun ikke Kendrick Lamar i interviewet, hvilket kan være udtryk for at Taylor Swift vægter højere end ham. Bruno Mars' musik har retro fornemmelser, og en musikekspert, mener det gør han ikke bliver taget helt seriøst på den danske popscene. (Birk, 2017) Hvor Eminem rapper om mere alvorlige emner som mord, vold, stoffer, sygdomme og familie, (Nielsen, 2017) Så kan Ed Sheeran ses som en lidt mere sjov type, der samler på legetøj, har afskaffet sociale medier og smartphone, samt er blevet kåret som dårligst klædte. (Grønning, 2018) Alle disse fakta er hentet fra diverse artikler. Dette er et bevidst valg for at få en idé om hvordan den danske kultur kunne tænkes at se på disse artister.

Moren i familie 2s sangvalg afveg lidt mere fra børnene. Hallelujah har et mere roligt tempo i forhold til børnenes, et enkelt omkvæd kun bestående af teksten Hallelujah, som betyder 'Gud være lovet', samt en enkel instrumentation, der primært kun består af en guitar. Det er en sang, som ligger op til at man skal slappe af og tænke lidt.

6. Diskussion

I det følgende afsnit vil jeg diskutere hvilken betydning den aflyttede musik har for en familie som helhed og for de enkelte personer i familien. Først vil jeg komme ind på hvordan musik kan bruges, til at præsentere sig selv for omverdenen. Dernæst vigtigheden af at musik udvælgelsen er passende situeret. Endelige vil jeg komme ind på brugen af musik i familierummet.

6.1 Præsentation af en selv

I dette afsnit vil jeg beskrive hvordan musik kan ses som et redskab til at udtrykke og præsentere sig selv for omverdenen. På samme tid vil jeg komme ind på hvilken betydning musik kan have for ens identitet i familien.

Ifølge Frith er et menneskes identitet ikke noget der kommer indefra, det kommer udefra. Identitet er gennemførelsen af en historiefortæller i stedet for en karakters egenskaber. (Frith, 1996, s. 122) Det betyder at identitet ikke handler om hvem mennesker er indeni eller hvad vi kan, men nærmere hvordan mennesker præsenterer sig selv og deres historie. Ifølge Jenkins så kunne denne præsentation variere alt afhængig af situationen og omgivelserne. (Jenkins, 2008, s. 17) Det kan være man gerne vil vise en anden identitet på arbejdet end man vil derhjemme. Måske vil man gerne fremstå mere sammenhængende, som en person, der har styr på det hele på arbejdet. Men derhjemme er det okay at slappe af, og glemme vasketøjet en enkelt dag. Spørgsmålet bliver dog, hvordan bygger vi præsentationen af os selv? Ifølge Baumeister & Hutton er præsentationen af en selv en måde hvorpå mennesker forsøger at overbringe noget information om en selv til andre mennesker. De snakker primært om to forskellige motivationer for at præsentere sig selv. Den første handler om at behage andre mennesker, leve op til deres forventninger og præferencer. Denne motivations udformning kan variere alt afhængig af situationen, i høj grad grundet at de forskellige menneskegrupper har forskellige præferencer. Derudover kan styrken til at behage folk variere afhængig af de øvrige menneskers styrker. Den anden motivation til at præsentere sig selv, er at matche ens egen forestilling om hvem man er. Denne motivation er relativ stabil, og skulle gerne lede til at præsentationen af en selv er nogenlunde den samme i forskellige situationer. Styrken i denne motivation kan dog variere alt afhængig af lysten til at holde fast i specifikke egenskaber om en selv. (Baumeister & Hutton, 1987, s. 71)

Men hvordan præsenterer man sin identitet i familien? Måske er det ligesom faren i familie 1, som ikke længere hører hardstyle, da det ikke er børnevenligt. Han præsenterer sig selv som en familiefar, der sætter hans børns behov før hans egne, fordi det har familien brug for at han gør. Måske er det ligesom moderen i familie 2, som har sagt at det er vigtigere hendes børn får ordentlig mad, end det er at hun kommer til koncerter. Disse ville være motiverede af at behage andre mennesker, og leve op til de forventninger deres rolle som forældre er. Måske præsenterer man sig selv som en *'Rasmus Modsat'* ligesom sønnen i familie 1, der modsiger forældrenes udsagn. Eller den ældste søn i familie 2, som er den eneste i familien, der ikke spiller et instrument. Her kunne det tænkes, at fokus mere var på at præsentere sig selv, så det matcher ens egen forestilling om hvem man er.

Man kan så diskutere, hvad har det at præsentere sin identitet for andre med musik at gøre? Ifølge Marshall & Naumann er der sammenhænge mellem en persons musikalske præferencer og personlighedstræk. Sammenhænge i så høj en grad, at det åbner op for at man kan dømme mennesker ud fra deres musikalske præferencer. Disse sammenhænge skaber yderligere stereotyper, som fx. den rebelske punker. (Marshall & Naumann, 2018, s. 74-75) Musikken kan på den måde ses som et vindue, et vindue de enkelte personer kan bruge til at vise den person, de ønsker omverdenen skal se. Hvem de gerne vil være.

Så når børnene i familie 2 fx. præsenterer at de foretrækker sange med en lidt hurtigere rytme, kunne det tolkes som at børnene har massere energi. Musik kan på den måde ses som et værktøj til at udtrykke sig selv i familien og i andre situationer.

6.2 Situeret musik

I det tidligere afsnit har jeg beskrevet hvordan musik kan bruges til at præsentere og udtrykke sig selv for andre mennesker. Men her lægges vægten på at dem man præsenterer sig for, præsenteres for ens musikalske præferencer. Jeg vil i det følgende afsnit diskutere brugen og betydningen af musik i forskellige situationer. Da musikvalget ifølge interviewet ikke altid var baseret på musikalske præferencer. Som moren i familie 2 udtrykker det: *"Andre gange så er det sådan nogen... Gå på opdagelse."*

Ifølge DeNora, så kan musik bruges som et medium til at forme og modificerer menneskers kroppe og bevidsthed. Dette eksemplificerer hun med en aerobic klasse. Når pulsen skal op og der skal gang i kroppen bruges uptempo musik. Hvorimod skal der strækkes ud og slappes af bruges mere afslappende musik. (DeNora, 2006, s. 20) Men hvordan vælges, hvilken musik der passer bedst til hvad, og hvad skal de helt specifikt passe til?

Den yngste søn i familie 2 fortæller:

“Nogle gange til træning (læs: håndbold), så er der en der hedder (drengenavn), han plejer at sætte noget musik på. Så er det ikke sådan noget stille musik, men noget der får gang i det. Har måske ikke altid den pæneste tekst. Men det er noget hvor rytmen er god.”

Uddrag 31, bilag 3, s. 5

Ud af dette kan vi konkludere at rytmen er vigtigere end det tekstlige indhold. Det er vigtigere at få gang i kroppen end at teksten er pæn. Hvis vi tænker på selve håndbold situationen, så er der mange ting i spil. Man skal forholde sig til sine kammerater, træneren og selve træningen, og på den måde vil den afspillede musik i baggrunden ikke nødvendigvis fremstå som hovedfokus. Bonde havde opsat 4 forskellige niveauer for hvordan musik kan virke på mennesket. Her lagde det første niveau op til den fysiske påvirkning, hvor musik blot er baggrund. På det andet niveau begynder mennesket at finde sammenhænge, struktur og generative principper i musikken, dog ikke på et analytisk niveau. På det tredje niveau begynder mennesket at kunne se formål og budskaber i musikken. Det sidste niveau lægger op til musik som interaktion, hvor musikken ses som kommunikationsredskab. (Bonde, 2011, s. 30) I så tilfælde kunne man forestille sig at sønnen er opmærksom på at musikken er der under træningen, ligesom Bondes nævnte niveau 1, og at sønnen er opmærksom på at teksten ikke er den pæneste kunne måske også være tegn på at han finder sammenhænge og strukturer i musikken, ligesom niveau 2, måske endda op til et analytisk niveau med at finde budskaber og relevans, ligesom niveau 3. De hører primært musik under opvarmningen til håndboldtræningen til at komme i stemning. Som stemningsmager kan den afspillede musik yderligere ses som et redskab til at binde holdet sammen. Den valgte musik har derfor et helt specifikt formål. Bondes 4 niveau handlede om at interagere med musik. Men hvornår interagere man med musik? Interagere man når man bruger musik til at komme i stemning? For at blive påvirket af rytmerne i den afspillede musik, behøver man ikke nødvendigvis at forstå sangen.

De deltagende personers vaner, når det kommer til musik, er dog ikke nødvendigvis de samme i fællesskab med andre, som når de er alene. Dette var moren i familie 2 et tydeligt eksempel på. Hun fortæller:

“Nej, men jeg hører noget, som jeg mest hører når jeg er alene. Men det er mest fordi det er sådan noget der kræver at man lytter lidt mere. (...) Det er bare sådan, at noget musik det bliver hurtigt til larm, hvis der også er en masse snak og sådan. (...) Det er mere hvis det er ovre i sådan noget jazzet noget. Altså det er ikke god musik når.. Altså ikke sådan noget

longe jazz, men mere sådan noget jazz jazz. Det er ikke til at holde ud at høre på, hvis man samtidig skal prøve at snakke med folk.

Eller hvis jeg engang imellem får en idé om at jeg vil høre en klaverkoncert. Det er også som regel sådan noget når jeg lige er alene.”

Uddrag 32, bilag 3, s. 6

Hun fortæller altså at noget musik kræver mere fokus end andet, og at det kan blive til støj, når man forsøger at have en samtale, samtidig med at man hører musik. Musik kan på den måde fremstå som en gene i den forkerte situation. Ud fra dette tydeliggøres vigtigheden i at valget af musik er passende til den givne situation.

Men hvordan musik situeres afhænger også af hvem der er til stede i den givne situation. Hvad enten mennesker lytter til musik til en håndboldkamp eller derhjemme, skal den være passende til de omgivelser. Derfor kan det tolkes at musiks betydning for mennesker også er afhængig af kontekst. Som moren i familie 1 fortæller: *“Alting til sin tid.”*

6.3 Familierum

I dette afsnit ønsker jeg at diskutere musiks betydning for de to familier som helhed. Familie 1 beskriver sig selv som en familie, hvor musik fylder meget. De fortæller at de ofte har mange interaktioner omkring musik, og at de er meget åbne både for ny musik, men også for hinandens musiksmag. Ligeledes fremstår familie 2 også som en familie med meget musik, hvor hele hjemmet er fyldt med instrumenter. De oplever dog ikke de snakker så meget om musik. Der er ud fra interviewene tydeligt at musik betyder noget for begge familier, spørgsmålet er blot hvordan.

Som tidligere diskuteret i afsnit 6.1 kan musik fungere som en præsentation af de enkelte personers identitet, og at musikalske præferencer kan være en måde at lære en anden person at kende. Musik kan på den måde være et værktøj, familiemedlemmerne kan bruge, til at formidle sig selv til resten af familiemedlemmerne. De kan markere hvem de er, og hvilken rolle de spiller i familien. Måske er det derfor døtrene i begge familier i opgaven valgte at markere sig selv med sange med kvindelige artister. I opgaven observerede jeg ikke nogle familiemedlemmer have den store overraskelse over de valgte sange. Hvilket kunne tolkes som at familiemedlemmerne kender hinanden og hinandens musikalske præferencer godt.

Musik behøver dog ikke altid at blive set som et redskab til at skabe samhørighed. Dette ser vi eksempelvis i familie 2:

F: Nogle gange sætter mor noget på herinde (Peger på anlægget) Eller spiller klaver (peger på klaveret), og så er vi ligesom tvunget til at høre det.

I: Også går jeg ind på mit værelse, lukker døren og sætter noget andet på.

Uddrag 33, bilag 3, s. 6

Dette citat fortæller både at moren er den der bestemmer hvilken musik der afspilles i fællesarealerne. Men det er også et eksempel på hvordan musik kan bruges til at isolere sig fra de øvrige mennesker i familien. Idet datteren vælger at lukke døren og overdøve morens musik med sit eget, kan ses som en måde at privatisere hendes lydlige omgivelser. Tænker vi tilbage på Walsh og hans artikel om brugen af musik i toge, forklarede han at den afspillede musik kunne ses som en usynlig barriere, lidt ligesom når mennesker gemmer sig bag en avis. (Walsh, 2009, s. 49-55) På den måde kan musik ses som et redskab, datteren kan bruge til at markere, hun ikke ønsker at være en del af familierummet i det øjeblik.

Udover at musik kan have betydning for familiemedlemmers måde at forstå og kende hinanden, kan musik også skabe interaktioner, som præsenteret i afsnit 5.1.3. Disse interaktioner skaber kommunikation mellem familiemedlemmerne uanset årsagen derfor. Fx. hvis børnene gerne vil høre musik, som forældrene finder upassende, så giver det forældrene mulighed for at forklare barnet, hvorfor de finder den musik for upassende. Et andet eksempel kunne være når familiemedlemmerne driller hinanden med høj eller 'dårlig' musik. Dette kunne tænkes at forekomme ud af kedsomhed. Det kunne måske være en måde at bede en anden person om opmærksomhed.

Ifølge Bardis kan interaktioner ses som sociale processer, hvorefter han nævner 6 typiske processer, som nævnes i sociologien, nemlig kulturtilpasning, kompromis, assimilation, samarbejde, konkurrence og konflikt. I familierummet er der behov for at de enkelte familiemedlemmer kan tilpasse sig den fælles kultur, som også indebærer at kunne gå på kompromis, samarbejde mod fælles mål og håndtere de konflikter der må opstå. Sætter man de 6 processer op ved siden af nogle af de interaktioner præsenteret i 5.1.3, er der ikke kun nødvendigvis en proces i spil, men derimod flere. Fx. da faren i familie 1 vælger at forskrække moren med musik, skal den interaktion ses som en konflikt, hvor de driller hinanden? Skal det ses som en konkurrence, hvem kan gøre hinanden mest forskrækket? Skal det ses som en tilpasning, hvor de skal lære hvor hinandens grænser går?

Derudover nævner han at interaktionerne kan forekomme i fire forskellige former. Intrapersonel, hvor personen kommunikerer med sig selv. Som måske også kunne ses, som når moren i familie 1 sidder og hører musik for sig selv. Måske er det en måde at interagere og kommunikere med sig selv. Hun fortalte fx. at hendes sangvalg, 'Hallelujah' var en sang, der havde fulgt hende i mange år, og kunne tolkes som en sang, der kan hjælpe hende med at finde sig selv.

Den næste form er fra person til person, som fx. er i tidligere nævnte eksempel med faren i familie 1, der driller moren. Her er der primært to personer, som er en del af interaktionen, nemlig moren og faren. Faren starter interaktionen ved at tænde højt for musik i det lokale moren befinder sig i. Moren svarer faren ved at banke hårdt på døren ind til faren.

Den tredje form er person til gruppe eller gruppe til person. Dette kunne fx. eksemplificeres når moren i familie 2 kommunikerer med hendes børn. Der kan børnene ses som en lille gruppe i familierummet, og moren er ene person. Dette sås fx. da moren truede med at synge grimt i bilen. Den sidste er gruppe til gruppe, som vi ikke rigtig har haft nogle eksempler på i interviewet, men kunne fx. tænkes at foregå når forældrene som gruppe interagerer med børnene som gruppe.

Når de forskellige individer interagerer sammen, kan musik være et emne de kan kommunikerer om. Et lignende forhold omtales ofte i pædagogikken, og kaldes for det fælles tredje. Det fælles tredje er en betegnelse for noget indhold, som to eller flere parter kan kommunikere om. Det fælles tredje kan både ses som relationsdannende, men også relationsopbyggende. Det vil sige det fælles tredje kan hjælpe med at danne en relation mellem de to parter, men den kan også hjælpe med at styrke en allerede eksisterende relation. (Amdisen-Bossen, et al., 2015)

Dette ses fx. meget tydeligt i familie 1, når medlemmerne kommunikerer om musik, og skiftes til at vælge den musik, der skal høres. I familie 2 fortæller moren, at de hører høj musik og danser sammen inde i stuen. På den måde kan musik ses som et fælles tredje, som interaktionerne i familien kan omhandle. På den måde kan musik tolkes til at være et redskab til at skabe sammenhold i familierne.

7. Afrunding

I dette speciale ønskede jeg at undersøge, hvilken betydning musik har for familier som helhed og for de enkelte personer i familien. Da jeg havde en hypotese om at musik måtte betyde en stor del for alle mennesker, også dem der ikke selv spiller et instrument. Jeg valgte at afgrænse min forskning til at handle om familier, da jeg vurderede opgaven ville være for omfattende med flere typer husstande. Jeg valgte at løse min problemstilling på baggrund af teorier om identitet samt interviews med to forskellige familier. Før jeg konkluderer mine resultater, vil jeg først vurdere min metode til at løse denne problemstilling og evaluere min fremgangsmetode.

I denne forskning har der været elementer, som har fungeret rigtig godt, og elementer som kunne have været bedre. Det fungerede rigtig godt med det semistrukturerede interview, selvom enkelte spørgsmål i interviewguiden skulle have været simplificeret yderligere. Ved at interviewe alle personer i familien på en gang, fik jeg både set hvordan medlemmerne interagerer med hinanden. Derudover var forældrene en hjælp til at bevare koncentrationen ved børnene, og give dem den nødvendige tryghed til at åbne op. En problematik som der dog er i gruppeinterview er at informationen om de enkelte personer bliver meget overfladisk. Hvor et efterfølgende individuelt interview kunne have hjulpet med at lære mere om de enkelte personer i familierne. Det kunne derudover også tænkes, at der var noget information, som informanterne ikke ville dele med resten af sin familie, men måske ville have åbnet op for i et individuelt interview.

Observationen af musikdelingen har dog åbnet op for en metode til at se ligeværdigt på alle informanter. Man har så at sige en sang, som repræsentation for en lille del af hver person. En sang som afbilleder det billede de ønskede at dele i selve interviewsituationen. Man skal dog have i mente, at en sang ikke er nok til at dømme en persons identitet, men den kan give et indblik i dele af den identitet. Det fungerede også godt at give informanterne opgaven på forhånd, for der var ikke den store ventetid eller beslutningstid i selve situationen.

I begge familier forstod de dog opgaven, som at de skulle vælge deres yndlingssang, hvilket ikke nødvendigvis havde været min intention. De måtte gerne vælge deres yndlingssang, men det kunne også have været en sang, som de lige var stødt på. Jeg kunne derfor godt have tydeliggjort opgaven bedre.

Da der er flere elementer, som er en del af musiks betydning har det fungeret ret godt med IPA analysen, da den tillader at man kan se på fænomenets delelementer og dets samlede helhed. IPA analysen er dog bedst anvendt i individuelle interviews, da der i fokusgruppeinterviews udtrykkes flere personers synspunkter. Dette skabte også en

problematik, som gjorde at analysen blev meget omfattende, da hvert interview skulle analyseres 2 gange.

I fremtidig forskning kunne man supplere fokusgruppeinterviews med individuelle interviews. Derudover kunne det være interessant at have flere eksempler på musik, og få hver informant til at vælge mere end en sang, måske en playliste med 10-20 sange. Man kunne fjerne opgaven fra informanterne, og præsentere dem for musik udvalgt af forskeren. Så er det ikke lige så personligt for informanterne, når de skal komme med deres mening om den udvalgte musik. I dette speciale fandt jeg fx. ud af at kontekst betyder meget for en sang. Man kunne derfor spørge informanterne om, hvilke kontekster de ville høre de givne sange.

Jeg indledte denne opgave med at fortælle om, hvordan musik kan udvikle mennesker, og at dette fx. blev bekræftet at Frede V. Nielsen i hans artikel '*Hvorfor Musik - Begrundelser for musikundervisning*'. I denne opsatte han fire begrundelser for hvorfor musikundervisning skal prioriteres, den opdragelsesorienterede begrundelse, den kulturorienterede begrundelse, den antropologisk orienterede begrundelse og den æstetisk orienterede begrundelse. Min hypotese med disse var at disse begrundelser ikke blot skulle ses som begrundelser for musikundervisning, men snarere som hvilke gode musikalske aktiviteter kan give mennesker.

Den første begrundelse handler om at mennesket ikke er født hele, men at de formes og skabes gennem opdragelse. Den anden begrundelse handler om at give børnene en forståelse for den kultur og det samfund, som de er en del af. Den tredje begrundelse handler om at give dem en forståelse for hvad det vil sige at være menneske, da den afbilleder vigtige oplevelser, følelser og erfaringer. Den sidste begrundelse handler om at give børnene en måde at udtrykke sig selv på. (Nielsen, 2007, s. 55-61) Disse fire begrundelser vil jeg mene arbejder i samspil med hinanden i forbindelse med den musikalske praksis i familierne.

Musik skildre ikke kun følelser, den påvirker også følelser. (DeNora, 2006, s. 24-25) Og disse følelser kan ses som et værktøj forældre kan bruge til at socialisere deres børn. De giver forældrene mulighed for at forklare hvorfor man føler som man gør. (Lunkenheimer, Shields & Cortina, 2007, s. 232-233) Ved at spille musik for hinanden og snakke om dem bagefter, så har forældrene mulighed for at præsentere børnene for forskellige emner. Fx. Eminem, som var den ældste søn i familie 2s sangvalg. Han rapper om mere alvorlige emner, der kan give en indgang for forældre til at snakke om emner som mord, vold, stoffer, sygdomme og familie. (Nielsen, 2017) Disse emner kan udover følelser, på samme måde lærer børn om kulturelle og antropologiske aspekter.

De sociale kontekster betyder meget for anvendelsen af musik. For det første er det gennem interaktion med andre mennesker, at menneskers musikalske præferencer udvikles. I familie 1 så vi fx. flere forbindelser mellem forældrenes og børnenes præferencer. Den musikalske praksis kan også bidrage til en større forståelse for sig selv, og hvem man er i familien. (Frith, 1996, s. 109-111) Fx. datteren i familie 2 som er den eneste pige i familien, hun har valgt en sang med en kvindelig frontfigur, Taylor Swift, som associeres med ligestilling mellem kønnene. Derudover nævner hun Pink Fluffy Unicorn som en hemmelig favorit. Sangene kan stereotypet ses som eksempler på hvad det vil sige at være af et kvindeligt køn. På den måde kan man forestille sig, at musik kan hjælpe hende til at forstå sig selv, og hvilken rolle hun spiller i familien. Ved at afspille hendes musikalske præferencer i hjemmet, kan det også ses som en måde at markere og præsentere sig selv for resten af familien. (Turino, 2008, s. 93) På den måde fremstår den afspillede musik også som en måde at udtrykke sig selv på.

Musik i familierummet kan skabe social forhold. Den kan både fremstå som et fælles tredje, og være et indhold, som de kan snakke om. Den kan skabe social kontakt gennem interaktion, både i form af drillerier, hvor man skruer op og ned, som fx. børnene i familie 2, der bevidst sætter '*dårlig*' musik på for at genere hinanden. Eller man hører en bestemt slags musik, som de øvrige familiemedlemmer også kan lide, og får dem til at deltage i musik aflytningen. Fx. Når moren i familie 1 hører dansk musik under madlavningen, i håb om at hendes børn vil komme ud og joine hende. Den kan skabe social samhørighed, når man har en fælles interesse, fx. i familie 1 hvor faren inspireres af morens sangvalg. Den kan hjælpe familien med at komme gennem kedelige gøremål, som fx. rengøring. Som moren nævner i familie 2 agerer den afspillede musik som mental støtte. Musik kan være en barriere, når menneskene ønsker at privatisere deres lydum, som fx. datteren i familie 2, der sætter andet musik på, når hun ikke ønsker at være en del af den fælles musik i stuen. Til sidst kan musik ses som baggrund eller et soundtrack til menneskers liv.

Litteraturliste

Amdissen-Bossen, C., Lyngsø, A., Andersen, J. & Wiegaard, L. et al. (2015) Pædagogik - introduktion til pædagogens grundfaglighed, afsnit 6.3, Relationens Rolle i Kommunikationen.

Hans Reitzels.

Back, M. (2019) Michaels Backs hjemmeside, set 10.10.2019.

<https://musik-sjov.dk>

Bardis, P. D. (1979) Social Interaction and Social Processes, fra Social Science, Vol. 54, No. 3.

Baumeister, R. F. & Hutton, D. G. (1987) Self-Presentation Theory: Self-Construction and Audience Pleasing fra Theories of Group Behaviour, redigeret af Mullen, B. & Goethals, G.R. Springer, New York.

Berlingske (2005) *Familien Danmark - hvem er det?* fra Berlingske, set. 11. april. 2019.

<https://www.berlingske.dk/familien-danmark-hvem-er-det>

Birk, T. (2017) Musikekspert: Bruno Mars er den største og vigtigste mandlige popkunstner, DR, kultur, musik, set 30.05.2019.

<https://www.dr.dk/nyheder/kultur/musik/musikekspert-bruno-mars-er-den-stoerste-og-vigtigste-mandlige-popkunstner>

Bonde, L.O. (2011) Musik og Menneske - introduktion til musikpsykologi, samfundslitteratur, Frederiksberg C.

Brinkmann, S. & Tanggard, L. (2015) Kvalitative metoder, Hans Reitzels Forlag S. 29-53.

Chao, M.R. (2011) Family interaction types and differences in parent-child interactions, Social Behaviour and Personality, Vol. 39

Den Danske Ordbog (2005) Noob, set 18.05.2019

<https://ordnet.dk/ddo/ordbog?query=noob>

DeNora, T. (2000) Music in Everyday Life, Cambridge University Press.

DeNora, T. (2006) Music and Emotion in Real Time i Consuming Music together: Social and Collaborative Aspects of Music Consumption Technologies, edited by Hara, K.O. & Brown, B., Dordrecht: Springer, s. 19-33

DeNora, T. (2006) Music and self-identity in Popular Music Studies Reader, edited by Bennett, A., Shank, B. & Toynbee, J., London: Routledge

Dys, S.P., Schellenberg, E.G. & McLean, K.C. (2017) Musical Identities, Music Preferences, and Individual Differences in Handbook of Musical Identities, Oxford University Press

Eren, B. (2015) The Use Of Music Interventions to Improve Social Skills in Adolescents with Autism Spectrum Disorders in Integrated Group Music Therapy Sessions, Procedia - Social and Behavioural Sciences 197, Elsevier

Frith, S. (1996) *Music and Identity* kapitel 7, s. 108-127, fra Questions of Cultural Identity, redigeret af Hall, S. & Gay, P. D., Sage Books

Frith, S. (2004) What is Bad Music? i Bad Music: The Music We Love to Hate, redigeret af Washburne, C. og Derno, M. Routledge.

Grønning, K. (2018) 10 gode grunde til at elske Ed Sheeran, Gaffa, set 30.05.2019
<https://gaffa.dk/artikel/132381/10-gode-grunde-til-at-elske-ed-sheeran>

Hargreaves, D.J. & North, A.C. (1999) The Functions of Music in Everyday Life: Redefining the Social in Music Psychology, Sage Journals, Vol. 27. No. 1, s. 71-83

Hastrup, K., (2003). Introduktion – Den antropologiske videnskab. i K. Hastrup (red.), Ind i verden.
København: Hans Reitzels Forlag

Huron, D. (2003) Is music an evolutionary adaptation? In I. Peretz and R. Zatorre's The Cognitive Neuroscience of Music, Oxford: Oxford University Press

Holgersen, S. E., (2002). Mening og deltagelse – iagttagelse af 1-5 årige børns deltagelse i musikundervisning.
København: DPU-repro.

Jenkins, R. (2008) Social Identity, third edition, Routledge, London & New York.

Kirk, E. (2006) Musik og Pædagogik, Aarhus, forlaget Modtryk.

Kirschner, S. & Tomasello, M. (2010) Joint music making promotes prosocial behaviour in 4-year-old children, Elsevier

Kulturministeriet (2017) *Musikskolerne i Danmark*, rapport.

Landridge, D., (2007). Phenomenological Psychology – Theory, Research and Method.
Essex: Pearson Education Limited

Lunkenheimer, E.S., Shields, A. M. & Cortina, K.S. (2007) Parental emotion coaching and dismissing in family interaction, Blackwell Publishing Ltd, s. 232-248.

Marshall, R. S. & Naumann, L. P. (2018) What's your favourite music? Music can cue racial identity, Elsevier 76

Morgensen, H. O. & Olwig, K. F. (2013) *Familie og slægtskab - antropologiske perspektiver*, Samfundslitteratur, Frederiksberg C.

McInerney, J. & Stein, S. & Rogers, A. & Jennings, N. (2013) Breaking the habit: Measuring and predicting departures from routine in individual human mobility. *Pervasive and Mobile Computing*. 9. 808–822

Nielsen, F. V. (2007) Hvorfor Musik? Begrundelser for en almen musikundervisning. I *Hvorfor musik? Begrundelser for musikundervisning*. Konferencerapport, København: Dansk Netværk for Musikpædagogisk Forskning og Danmarks Pædagogiske Universitetsskole.

Nielsen, F. V., (2007). Musik og bevidsthed: Et fænomenologisk perspektiv i Psyke og Logos Årg.28, nr. 1

Nielsen, M. R. (2017) Dansk rapper: Disse 5 numre viser, hvorfor Eminem er den største. DR, kultur, musik, set 30.05.2019
<https://www.dr.dk/nyheder/kultur/musik/dansk-rapper-disse-5-numre-viser-hvorfor-eminem-er-den-stoerste>

North, A.C., Hargreaves, D.J. & Hargreaves, J.J. (2004) Uses of music in everyday life, *Music Perception: An Interdisciplinary Journal*, Vol. 22, No. 1. University of California Press

Pedersen, N. (2019) Taylor Swift fik spørgsmål om børn: Her er hendes iskolde svar, BT underholdning, kendte, set 30.05.2019
<https://www.bt.dk/kendte/taylor-swift-fik-spoergsmaal-om-boern-her-er-hendes-iskolde-svar>

Pietkiewicz, I. & Smith, J.A. (2012) A Practical guide to using Interpretative Phenomenological analysis in qualitative research psykology, *Czasopismo Psychologiczne*

Ramløv, K. & Jørgensen, P. S. (2009) *Familie i Den Store Danske*, Gyldendal. Set. 5. april 2019
<http://denstoredanske.dk/index.php?sideId=74209>

Ritzau (2018) Rapper modtager pulitzer som første ikke-klassiske musiker, tv2 nyhederne, udland, set 30.05.2019
<http://nyheder.tv2.dk/udland/2018-04-17-rapper-modtager-pulitzer-som-forste-ikke-klassiske-musiker>

Schjødt, U. (2018) Interview, Metodeguide, Aarhus Universitet, set 11.03.2019

<http://metodeguiden.au.dk/interviews/>

Small, C. (1998) Music and Musicking. I Musicking - The Meanings of Performing and Listening.

London: Wesleyan University Press.

Smith, J. A., (2004). Reflecting on the development of interpretative phenomenological analysis and its contribution to qualitative research in psychology i Qualitative Research in Psychology Nr. 1:1 pp. 39-54

Stefánsson, F. (2012) Mand og Kvinde, i Symbolleksikon, Gyldendal. Set. 12. april, 2019

<http://denstoredanske.dk/index.php?sideId=426334>

Szulewicz, T., (2015). Deltagerobservation. i Tanggaard, L. & Brinkmann, S. (red.) 2. udg..Kvalitativ metode – en grundbog. København: Hans Reitzels Forlag

Turino, T. (2008) Habits of the Self, Identity and Culture fra Music as Social Life: The politics of participation. University of Chicago Press.

Thøgersen, U., (2004). Krop og fænomenologi – en introduktion til Maurice Merleau-Pontys filosofi. København. Hans Reitzels forlag

Wikipedia (2019) Friday Night At Freddys, set 9. maj, 2019

https://en.wikipedia.org/wiki/Five_Nights_at_Freddy%27s

Vindum, A. (2011) Youtube udgivet i iBureauet/ Dagbladet informationen, redigeret af Andersen, A. A., set 18.05.2019

<https://www.faktalink.dk/titelliste/youtube00>

Walsh, M. (2009) Portable music device use on trains - A 'splendid isolation?', Australian Journal of Communication

Zahavi, D., (2003). Fænomenologi. Frederiksberg C: Roskilde universitetsforlag

Youtube (2018) Believer - FNaF Animation of the Imagine Dragons song, set 15.05.2019

<https://youtu.be/FIhR529UBx4>

Youtube (2019) Fedt At Være En Noob - feat. Minervalle, Comkean & Vercinger uploadet af Gammelfar Musik, set 18.05.2019

<https://www.youtube.com/watch?v=ClT2mE9VOBk>

Youtube (2015) Gammelfar Musik, set 18.05.2019

<https://www.youtube.com/channel/UCadfEYwfjbf3i3Dux3JryJA/about>

Youtube (2008) Olga Polka - Trine lyrics, set 15.05.2019

<https://www.youtube.com/watch?v=CrEBPITzQJQ>

Youtube (2014) Pink Fluffy Unicorn Dancing on Rainbows, set 15.05.2019
https://www.youtube.com/watch?v=a-xWhG4UU_Y

Bilagsoversigt

1. Bilag 1: Interviewguide
 - 1.1 Liste over interesserede familier
2. Bilag 2: Transskriberet interview med familie 1
 - 2.1. Opfølgende spørgsmål
3. Bilag 3: Transskriberet interview med familie 2
 - 3.1. Opfølgende spørgsmål
4. Bilag 4: IPA trin 2
5. Bilag 5: IPA trin 3